

Naša anketa

Aký vzťah bude mať, podľa vás, s priamymi účastníkmi protifašistického odboja a SZPB nová vláda a jej koalícia?

Štefan Horváth, člen predsedníctva ObIV SZPB, Banská Bystrica: – Ani nová vládna koalícia nemôže ignorovať skutočnosť, že ozbrojené protifašistické vystúpenie na Slovensku bolo po Juhoslávii najväčším v Európe, kedy slovenský národ spolu s bojovníkmi viac ako tridsiatich národov povedali „Dost!“ nemeckému fašizmu a jeho domácim prísluhovačom.

Verím, že nová vláda bude súčinná s tými, ktorí sú nositeľmi a pokračovateľmi boja proti fašizmu a jeho novodobým prejavom. Podobne predpokladám, že aj pani prezidentka Zuzana Čaputová bude ústretová v budovaní dobrej spolupráce so SZPB tak, ako to prejavila svojou účasťou na vlnajšom Stretnutí generácií na Kališti.

Jozef Klábik, člen ZO SZPB, Hostie: – Ak nejaký vzťah bude mať, tak určite len formálny – nútený, aby sa nepovedalo...

Ladislav Lippai, predseda ZO SZPB č.2 Trebišov: – Keby ste otázku položili pred mesiacom, moja odpoveď by bola určite negatívna. Dnes, vzhľadom aj na všeobecné ohrozenie hlavne starších, mám dojem, že aj „oni“ si budú vážiť našich hrdinov a aj SZPB. Krásna predstava: stabilizácia situácie s covid 19 na Deň víťazstva nad fašizmom.

Anna Hudáková, predsedníčka revíznej komisie ZO SZPB, Kráľovský Chlmec: – Môj názor je, že nebude pomáhať ani spolupracovať. Nemôžem dôverovať ľuďom, ktorí nemajú žiadnu morálku, čo ma presvedčilo za celé roky. Podľa mňa táto vláda nezávladne ani krízu ktorá nastala, lebo terajší pán premiér mení vyhlásenia každých pár hodín! Určite by som lepšie spala, keby premiérom SR bol P. Pellegrini a jeho vláda v týchto ťažkých časoch. Prajem celému svetu a Slovensku, aby sme to zvládli.

Michal Kuchár, tajomník ObIV SZPB, Spišská Nová Ves: – Pevne verím, že aj keď prevzala moc u nás pravicová koalícia, nezmení postoj k priamym účastníkom protifašistického odboja a bude pokračovať v postoji predošlej vlády, nakoľko tých zopár žijúcich priamych účastníkov bojov za našu slobodu si to zaslúži.

Jozef Petráš, predseda ObIV SZPB, Trnava: – Ak sa mám priznať, neočakávam od nich žiadne zázraky. Skôr opak. Úcta k šedinám i ľuďom, ktorí slobodu vybojovali a vlast' vybudovali, im chýba.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Bitka o Stalina

V Odesse sa nedávno rozpútala hromadná bitka kvôli nálepke s vyobrazením Stalina za oknom auta.

Podľa portálu odesa.online všetko sa to začalo po tom, ako jeden z okoloidúcich zbadal Stalinov obrázok a požiadal majiteľa auta, aby ho odstránil. Ten to odmietol a tak okoloidúci zavolať políciu a počkal si na ňu pri aute.

Lenže v tom momente dorazili k autu aj priatelia vodiča a pokúšali sa rozpútať bitku. Keď prišli policajti museli ich rozháňať slzným plynom.

Na majiteľa auta bolo podané trestné oznámenie za šírenie sovietskej symboliky.

-1-

Kvety sú nefalšovaným dôkazom, že si pamätáme svoje dejiny!

„Pražská špina si to vybavila s maršalom, ...“

...ktorý Prahu uchránil pred osudom Varšavy“; „Hitler a krvavý poľný maršal Schörner ako posledný Konevov sok z českého územia, zo svojich záhrobieb barbarskému činu vďačne aplaudujú“; „A národ hrôzou a hanbou stratil reč“...

Tieto vety českého spisovateľa Lubomíra Mana asi najpresnejšie vystihujú zdesenie, ktoré sa prevalilo českou antifašistickou verejnosťou po piatku 3. apríla 2020, keď potomkovia českých stúpcov Reinharda Heydricha zažili nirvánu z odstránenia osloboditeľa, ktorý ich zbavil geneticky zakoreneného progermánskeho otroctva.

Verejný nesúhlas s odstránením sochy osloboditeľa Slovákov a Čechov vyjadrili viaceré organizácie. Z nich vyberáme:

Medzinárodná protifašistická organizácia FIR to nazvala „škandalóznym znesvätením“, pretože I. S. Konev, „ako najvyšší veliteľ má zásluhy na vojenskom oslobodení koncentračného tábora Auschwitz-Bir-

kenau v Osvienčime a oslobodenia Československa“, pričom „iba pred niekoľkými týždňami 27. januára 2020 českí antifašisti na pamiatku obetí fašistickej vyhladzovacej politiky pri tomto pamätníku vzdali hold maršalovi Konevovi za jeho zásluhy o oslobodenie“. (Celé stanovisko na www.szpb.sk)

Protest proti demontáži sochy maršala I. S. Koneva vyjadrilo okamžite aj ruské veľvyslanectvo v Prahe. Akcia radnice Prahy 6 vraj

(Pokračovanie na str. 3)

O 75 sviečkach – 2. časť

Prinášame druhé pokračovanie kritických postrehov na omyly, ktorých sa dopustili tvorcovia seriálu RTVS 75 sviečok.

26. 2. 2020 zaznela veta: „Nacisti a bolševici vrazdili v Poľsku desaťtisíce ľudí.“ Nuž, toto by RTVS mala preukázať na faktoch a číslach. Kto, kedy a koho?

V príspevku 28. 2. 2020 RTVS zamaskovala dejiny Mníchovského diktátu, ktorým V. Británia a Francúzsko otvorili Hitlerovi cestu na východ a podhodili mu Československo. Čo sa RTVS vôbec neodvážila povedať.

Povedala však iné, že: „...už v máji 1940 Briti pomáhali pri evakuácii spojencov z Dunquerqueho obkľúčenia...“ Neevakuovali si v pokoji aj svoj Britský expedičný zbor? Veď všetci vieme, že hitlerovci sa zastavili a evakuáciu len pozorovali.

Čo chce RTVS týmto zamlčovaním dosiahnuť?

Nové dokumenty o oslobodzovaní Bratislavy

Ministerstvo obrany RF zaviedlo na svojej webovej stránke novú časť, venovanú 75. výročiu oslobodenia Bratislavy od nemeckých okupantov (<http://bratislava75.mil.ru/>).

Návštevníci stránky sa môžu zoznámiť s unikátnymi, doposiaľ neznámymi archívnymi dokumentmi – s hláseniami z frontov, so šifrovkami, s politickými hodnoteniami i rozkazmi o vyznamenaní a fotografiami.

Z hlásení napr. vyplýva, že Bratislava bola dobytá prudko a za krátky čas, vďaka čomu bolo oby-

vateľstvo zbavené mnohých ťažkostí. Rýchlo nastala s pomocou Červenej armády aj obnova mierového života. Z hlásení k 10. aprílu vyplýva, že spustili sa dodávky vody, zakrátko bola vyriešená otázka dodávky elektriny, očistili sa hlavné cesty, obnovila sa doprava i kanalizácia. Zaujímavým poznatkom ar-

Dňa 29. 2. 2020 bol odvysielaný príspevok „Spomienka na francúzske obeť“. RTVS tu vôbec nespomenula takmer 12-tisícovú čs. armádu vo Francúzsku (5 107 Slovákov), ktorá spolu s Francúzmi pod názvom 1. čs. pešia divízia bojovala pri riekach Marna, Grand Morin, Seina, Loira a Cher a kde mala 1 635 padlých, ranených a nezvestných.

RTVS francúzskym obetiam sviečku zapálila, ale na svojich sa vykašľala!

Dňa 1. 3. 2020 sa príspevok pod názvom „Vojna v Sovietskom zväze“ začal týmito slovami: „Najskôr agresor, potom obeť útoku s najväčšími stratami zo všetkých štátov, ktoré sa zapojili do 2. svetovej vojny.“

V tejto vete nie je ani slovo pravdy. Norimberský proces, ktorý je dodnes jediným kompetentným vynášať takéto sudy, nikdy neoznačil ZSSR za agresora. No a najväčšie, až 35-miliónové obeť niesla v 2. sv. vojne Čína.

(Pokračovanie na str. 11)

chívnych správ je, že v meste zostala nielen slovenská inteligencia, ale aj Nemci, ktorí sa neskompromitovali s nacistami.

Červená armáda už v júli 1945 vyčlenila pre obyvateľstvo nevyhnutné množstvo potravín a neskôr bol zavedený lístkový systém.

Osobitné miesto medzi odtajnenými archívmi patrí svedectvám zverstiev fašistov v slovenskom hlavnom

(Pokračovanie na str. 11)

Informačná pandémia

...pre tých, ktorí sa nezaoberajú globálnou politikou, neštudujú koncepciu spoločnej bezpečnosti a dostatočne všeobecnú teóriu riadenia.

Operácia Covid 19 je umelo vytvorený informačný nástroj globálnej politiky (a aj skutočná choroba), ktorý má za cieľ úplne preformátovať, prestavať sféry vplyvu jednotlivých globálnych hráčov a to do inej politickej, ekonomickej a ekologickej podoby v záujme Globalizácie, ktorá má za cieľ z celého sveta vytvoriť „super štát“ s jedinou vládou.

Na jednej strane úplne odseka chápajú vplyvu bývalých stredísk koncentrácie riadenia (USA a „Veľkej“ Británie),

ale tiež nadnárodného molochu EÚ, ktorý bol bábkou v rukách US štátnych elít a na druhú stranu otvára možnosti nových stredísk koncentrácie riadenia a to Číny a (možno) aj Ruska.

Áno, Rusko môže byť celkom evidentne, aspoň na čas, použité ako nový Hegemón, kedy bude novým strediskom koncentrácie riadenia nie preto, že to bolo naplánované, ale preto, že Putin rozohral takú globálnu partiu, až sa stal pre ďalšie riadenie úplne nepostrádateľným (len RF má mo-

mentálne zdrojovú stabilitu riešiť globálne problémy). Preto mu bolo umožnené pomôcť Taliansku a to s pomocou armády (čo je neskutočne silný symbol, keď si vezmeme, že armáda RF operuje na území štátu NATO, aj keď sú to len jej lekárske a protichecké útvary) a preto tiež mohli poslať 60 ton pomoci priamo do USA, čo sa historicky ešte nestalo. *Nejvic-info.cz, 6. 4. 2020 (výňatok)*

EÚ presadzuje zbrojné embargo voči Líbyi

Európska únia oznámila spustenie novej námornej misie v Stredozemnom mori s oficiálnym názvom EUNAVFOR MED IRINI, ktorej cieľom je presadiť zbrojné embargo OSN zavedené voči Líbyi. Rada EÚ prijala rozhodnutie o začatí tejto operácie od stredy 1. apríla 2020.

Hlavnou úlohou IRINI bude dohliadať nad dodržiavaním zbrojného embarga OSN za pomoci letec-

kých, družicových a námorných prostriedkov. Irini je grécky výraz pre mier (v starogréčtine eiréné).

Misia dovoľí vykonávať inšpekcie plavidiel na otvorenom mori pri pobreží Líbye, ktoré sú podozrivé, že prepravujú zbrane alebo s nimi súvisiaci materiál do Líbye a z nej. Tieto aktivity budú v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN č. 2292. *Pravda.sk, 31. 3. 2020 (výňatok)*

Načo Trump poslal vojská do Latinskej Ameriky?

Južné velenie ozbrojených síl USA začalo vojenskú operáciu v latinskoamerickom regióne. Bojové lode a lietadlá sú tam vyslané akože proti drogovým kartelom.

USA však z obchodu s drogami obvinili aj prezidenta Nicolasa Madura. Znamená to, že Pentagon sa pripravuje na vpád do Venezuely?

Minister obrany USA Mark Esper tvrdil, že operácia bude zameraná aj na „skorumpované osoby“ z venezuelskej vlády, ktoré sa majú „opie-

rať o zisk z predaja drog, aby si zachovali svoju represívnu moc“.

Maduro sa začal pripravovať na vojnu s USA

Vyhlásil mobilizáciu národného delostrelectva na odpor voči USA.

Maduro si myslí, že operácia USA je zameraná na uskutočnenie štátneho prevratu vo Venezuele a jeho zvrhnutia. Objaví sa vo svete nový horiaci región? *Podľa vz.ru z 3. a 4. 4. 2020*

Nemci začínajú používať termín „americká okupácia“

Epidémia koronavírusu mení rétoriku v EÚ. Ešte v roku 2014 by bolo nemysliteľné, aby nemeckí politici v súvislosti s Američanmi použili termín „okupácia“, situácia sa ale rýchlo mení.

Prichádza k prvému preskupovaniu politických síl v Nemecku, kde najmä v Bavorsku silnejú pozície Markusa Södera, ktorý patrí k najvýznamnejším kritikom Merkelovej politiky. Kvôli objektívnosti treba dodať, že Merkelová rozzúrila aj Američanov, pretože sa pozitívne stavia k výstavbe Nord Stream-2.

Söder je skúsený nemecký politik s korektným vystupovaním a slovníkom, ktorému leží na srdci v prvom rade záujem Nemecka, no aj iní nemeckí politici si už prestávajú dávať pri svojich vyhláseniach servítku pred ústa. Napr. Wallmer Gerdt uviedol, že „Američania okupujú Nemecko“,

čo vraj považuje za neúnosné. „Američania nestiahli z nášho územia ani svoje jadrové zbrane, napriek tomu, že Nemci si prítomnosť amerických jadrových zbraní na nemeckom území neželajú, Nemecko je Američanmi okupovaná krajina,“ uviedol Wallmer Gerdt.

Od roku 1945 Nemecko opustili Rusi, Angličania i Francúzi, ostávajú len Američania. *Podľa HSP/Rusvesna, 28. 3. 2020*

OSN predpovedá po pandémie hlad

Svetová potravinárska organizácia (World Food Programme – WFP) tvrdí: „Vážne voláme na poplach. Obávame sa, že nás očakáva vskutku veľká kríza,“ uvádza slová šéfkvy berlínskej filiálky Bettiny Luescher list Deutsche Welle.

WFP vraj už dnes poskytuje naliehavú humanitárnu pomoc 87 miliónom ľudí vo vyše 80 štátoch. „A kvôli koronavírusu, ktorý už prenikol do takmer všetkých afrických štátov, sa v mnohých z nich vytvorila naozaj ťaž-

ká situácia. Osobitne tam, kde je slabá ekonomika a slabý systém zdravotníctva. Stretáme sa so situáciou, ktorú sme ako najväčšia humanitárna organizácia sveta ešte nezažili. Je to absolútne neprebádaný priestor,“ povedala Luescher.

Podľa OSN na celom svete teraz hladuje vyše 820 miliónov ľudí. „Pandémia koronavírusu dáva možnosť predpokladať, že hlad sa stane realitou pre mnohé ďalšie milióny ľudí,“ dodala Bettina Luescher. *– r –*

Najväčšia výzva od 2. sv. vojny

Generálny tajomník OSN António Guterres vyhlásil, že ak svet chce poraziť pandémiu,

musí „konať rýchlejšie a robitť pre to omnoho viac“.

Vyjadril sa jasne a priamo.

Koronavírus nazval „obrovskou výzvou svetu od čias druhej svetovej vojny“ a podtrhol, že „nastal moment pravdy“.

Podľa Frankfurter Allgemeine Zeitung, 1. 4. 2020

Čo píšú iní

■ Čarnogurský o odstránení sochy maršala Koneva

...vyjadril sa k možným geopolitickým následkom kontroverznej akcie v Prahe... české hranice obnovili len vďaka víťazstvu Červenej armády... nastolil otázku, či teraz Moskva bude chcieť garantovať západné hranice Českej republiky. Čarnogurský zdôraznil, že Sovietsky zväz zastával kľúčovú úlohu v oslobodení okupovaného Československa, vďaka ktorému sa mu podarilo obnoviť svoje hranice. Rusko teraz môže vyhlásiť, že už nebude garantovať české západné hranice, ako tomu bolo doteraz. Obdobné stanovisko Moskva zaujala voči Poľsku, kde už dlhší čas prebieha odstraňovanie sovietskych pomníkov. *HSP, 4. 4. 2020 (výňatok)*

■ Dostál prirovnal Rusov ku koronavírusu

Poslanec NR SR za stranu SaS Ondrej Dostál... prirovnáva Rusov ku koronavírusu. Podobnú dehumanizačnú propagandu šírili v minulosti nacisti.

Dostál sa prvýkrát výraznejšie „preslávil“ tým, že v roku 2016 po parlamentných voľbách prišiel do parlamentu s pripnutou židovskou hviezdou na saku. Vraj to bolo na znak nesúhlasu s tým, že sa do parlamentu dostali kotlebovci.

Na svojom FB profile zverejnil akože vtipné memečko, kde sa doktor pýta „koronavírus“: „Corona, vy Rus?“

Na čo mu „koronavírus“ odpovedá: „Net, počemu?“

Doktor: „že stále zaberáte nové územia.“

Podobne dehumanizovala iné národy aj nacistická propaganda. Len si predstavme, čo by nastalo, ak by namiesto Rusov niekto ku koronavírusu prirovnal napríklad Američanov, alebo Židov. Ondrej Dostál by bol prvý, ktorý by vykrikoval o rasizme a antisemitizme. *HSP, 2. 4. 2020 (výňatok)*

■ Albrightovej otec si odnášal do Ameriky vojnovú korisť

Bohatá rakúska rodina hrozí súdnou žalobou proti Madeleine Albrightovej, bývalej americkej ministerke zahraničia, v trpkom spore ohľadom zbierky malieb a starožitného nábytku nevyčísľiteľnej hodnoty, ktorý má korene v chaotickom období tesne po 2. svetovej vojne.

V dosiaľ nezverejnenom spore potomkovia Karla Nebricha, rakúskeho priemyselníka tvrdia, že Albrightovej otec Josef Korbel, bývalý český úradník ministerstva zahraničia, ktorý je židovského pôvodu, im ukradol umelecké diela a nábytok v hodnote miliónov dolárov a potom ušiel na konci vojny aj s rodinou do Ameriky.

Unavení z nekonečného naťahovania sa s americkým právnikom, zastupujúcim Johna Korbela, brata Albrightovej, Nebrichovi dedičia zvažujú súdnu žalobu, aby získali späť svoje vlastníctvo – vrátane zbierky starých majstrov – čo predstavuje riziko zahanbujúceho odvádzania pozornosti pre prvú americkú ženskú ministerku zahraničia. „Nechce sa mi veriť, že americká ministerka zahraničia pokojne žije so striebrom mojej rodiny,“ povedal minulý (13.) týždeň Philip Harmer, Nebrichov pravnik. „Tie veci sa musia vrátiť mojej rodine.“

Albrightová často spomína, že ušla pred nacizmom a stalinizmom ako dieťa a to vraj formovalo jej svetonázor.

Po tom, čo Nemci vpochoďovali do Prahy v roku 1939, rodina ušla do Londýna a v roku 1945, keď mala Albrightová osem rokov, sa vrátili späť do českého hlavného mesta. Albrightovej otcovi vtedy na Hradčanoch 11 prideliť luxusný byt na prvom poschodí ako odmenu za služby pre české ministerstvo zahraničných vecí. Ten však zhabali Nebrichovi, ktorý – i keď nebol členom nacistickej strany – žil počas vojny veľmi pohodlne, ako občan Ríše, ale keď sa vojna skončila, už nebol favoritom českých autorít.

Nebrichovci tvrdia, že Korbel si privlastnil maľby, striebro a starožitný nábytok, i keď týchto vecí sa nariadenie o vyvlastnení netýkalo. „Zobral toho veľmi veľa, dokonca aj klince zo stien,“ hovorí Doris Rennerová, Nebrichova dcéra.

HSP, 31. 3. 2020 (výňatok)

■ Bratislavsko-brnianska operácia

Sovietske vojská ju uskutočnili pri minimálnej prevahe ľudských síl a zvíťazili v nej vďaka neštandardnej činnosti skúsených sovietskych vojvodcov, vyhlásil predstaviteľ vedecského oddelenia Ruskej vojensko-historickej spoločnosti Jurij Nikiforov.

(Pokračovanie na str. 5)

Netradičné pripomenutie si oslobodenia Bratislavy

Tohtoročná spomienka na 75. výročie oslobodenia nášho hlavného mesta 2. ukrajinským frontom, s podporou Dunajskej vojenskej riečnej flotily a 2. tankovým plukom Rumunskej kráľovskej armády sa, žiaľ, z dôvodu ochrany pred šírením koronavírusu, musela uskutočniť bez tradičných oficiálov.

K pomníku Víťazstva na Námestí Eugena Suchoňa symbolický veniec vďaka za SZPB položil 3. apríla ústredný tajomník zväzu Viliam Longauer. V súlade s odporúčaním predsedu SZPB Pavla Sečkára bez tradičnej účasti ostatných odbojárů.

Na znak úcty k vojakom Čerenej armády, ktorí padli pri našom oslobodzovaní, neskôr položil veniec spoločne s predsedom OblV SZPB v Bratislave Martinom Krnom aj na bratislavskom Slavíne. Sľúbili si pritom, že keď sa vírus pomíne, určite sem prídu s ďalšími priateľmi dodatočne sa osloboditeľom poďakovať.

„Pripomeňte si, prosím, 75. vý-

ročie návratu slobody na Slovensko v rodinnom kruhu alebo len tak, tichou spomienkou. Ak sa niekedy opatrne vydáte na prechádzku, možno aj s rozkvitnutou halúzkou, a pôjdete okolo nejakej pamätnej tabule alebo pomníčka viažuceho sa na anti-

fašistický zápas, postojte chvíľku a zašepkajte: Dakujem,“ vyzyva M. Krno.

Na Slavíne vzdali úctu černoarmejcom 4. apríla aj predseda a podpredsedovia NR SR Boris Kollár, Peter Pellegrini, Juraj Šeliga a premiér Igor Matovič.

Minister obrany SR Jaroslav Nad' položil veniec 6. apríla k pomníku Víťazstva na Námestí Eugena Suchoňa. –vič–

„Pražská špina si to vybavila s maršalom,...

(Dokončenie zo str. 1)

„nezostane bez príslušnej reakcie ruskej strany“. Veľvyslanectvo odstránenie Konevovej sochy považuje za nepriateľský akt, ktorý je v rozpore s príslušnými bilaterálnymi zmluvami uzavretými medzi Českom a Ruskom.

Vo vyhlásení sa tiež uvádza, že tento čin vyvoláva „hlboké rozhorčenie. Neprehrádnuteľný je cynizmus zúčtovania s pomníkom v predvečer 75. výročia víťazstva nad nacizmom“.

Národná rada Klubu českého pohraničia to nazvala podlým činom. Uviedla, že „podlosť a zbabelosť iniciátorov je o to odpornejšia, že to bolo uskutočnené počas obmedzenia pohybu občanov v súvislosti s vládnymi opatreniami v boji proti šíreniu koronavírusu, z obáv protestných akcií občanov.“ A pýta sa „aké je stanovisko zastupiteľstva Prahy 6 voči požiadavkám sudetonemeckého landsmanschaftu a českých ko-

laborantov na likvidáciu dekrétov prezidenta ČSR Dr. E. Beneša?“

Tento čin skritizovalo aj vedenie KSČM na čele s predsedom Vojtechom Filipom, ktorý poukázal na to, že k odstráneniu sochy došlo „v čase, keď ľudia nemôžu vyjadriť svoju vôľu zhromaždením“. Za zbabelý čin a „lumpárnu najvyššieho rádu“ to označila i predsed-

chom demokracii a občanom tejto krajiny, a zároveň zneužitím súčasnej krízy, ktorej prekonanie si vyžaduje jednotu celej spoločnosti. Ľudská a politická malosť tohto činu je v tejto situácii osobitne zreteľná.“

K protestom sa pripojil aj SZPB, ktorý na svojej webovej stránke uviedol, že „plazivá falzifikácia dejín sa v Prahe stáva čoraz otvorenejšou. Symbolom

Posielame priateľský pozdrav veľvyslanectvu RF a jeho prostredníctvom ruskému národu. Budeme aj naďalej pestovať a šíriť úctu voči maršalovi I. S. Konevovi a všetkým vojakom Čerenej armády, ktorí oslobodili svet a našu vlasť od hitlerovskej genocidy.

Zo stanoviska Národnej rady Klubu českého pohraničia

níčka krajského výboru KSČM v Prahe Marta Semelová.

Veľmi tvrdé stanovisko vyjadril výkonný výbor ÚV ČSBS: „Sme presvedčení, že konanie pána Kolára nesie znaky neonacizmu. Nielenže je výrazom pohrdania obeťami bojov proti nemeckým okupantom. Je predovšetkým výsme-

prekrúcania a prispôsobovania si dejín je aj odstránenie sochy sovietskeho osloboditeľa maršala Ivana Stepanoviča Koneva z Námestia Interbrigády“.

SZPB považuje odstránenie sochy maršala I. S. Koneva pred oči verejnosti za veľkú neúctu voči objektívnym dejinám. Vladimír Mikunda

Poľský minister uznal rozhodujúcu úlohu ZSSR

Sovietsky zväz zohral hlavnú úlohu vo víťazstve nad fašizmom, uviedol poľský minister zahraničia Jacek Czaputowicz v interview pre ruskú tlačovú agentúru RBK. Diplomatom zdôraznil, že Varšava je solidárna s postojom Moskvy ohľadom vkladu ZSSR k ukončeniu vojny.

„Uznávame obrovskú, dokonca hlavnú úlohu Sovietskeho zväzu vo víťazstve nad fašistickým Nemeckom, rovnako ako obrovské obeť jeho ná-

rodov,“ povedal a uviedol, že nesúhlasí s názorom poľských politikov, ktorí obviňujú Moskvu zo začatia vojny na rovnakej úrovni s Hitlerom, ale vyhlásil, že za útok Nemecka na Poľsko nesie do určitej miery zodpovednosť ZSSR.

„Jednoducho povedané, išlo o Hitlerovu dohodu so Stalinom, na základe ktorej ZSSR zaútočil 17. septembra na územie Poľska. Pre nás sú tieto veci očividné, ale ruská spoločnosť si ich tak úplne neuvedomuje,“ cituje ho RBK. –r–

Duma: Návrh na zákaz propagácie činnosti kolaborantů

V ruskej Dume vyšli s poslanec-kým návrhom zakázať propagáciu činnosti osôb, ktoré boli nacistickými kolaborantmi a vôbec ospravedlňovania kolaborantstva.

Autori dokumentu poznamenávajú, že v ostatných rokoch čoraz viac badať činnosti na prepisovanie dejín ohľadne týchto osôb.

„Návrh federálneho zákona...

je nasmerovaný na zastavenie propagácie činnosti napomáhajúcov nacizmu a ospravedlňovania kolaborácie,“ hovorí sa v dokumente. Podľa ria.ru, 13. 3. 2020

Čo želáme novej vláde SR?

V prvom rade, aby vyhrala boj so zákerným vírusom, ktorý ani nevyvolala a ani nečakala.

Ďalej našej vláde želáme, aby všetko, čo urobí, bolo pokračovaním toho, čo odštartovali naši predkovia Slovenským národným povstaním. Želali by sme si tiež, aby si hýčkala posledných priamych účastníkov protifašistického zápasu o náš štát, pretože vzťah k nim je zrkadlom našej celospoločenskej morálky.

V mene SZPB predseda Pavol Sečkár

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Najradšej by sa nás zbavili. Sme pre nich záťaž a veľa si pamätáme, čo im nevonía.

Rád by som sa mylil. V kútiku duše dúfam, že ich harašenie nebude dlho trvať! Uvidíme, ako sa vyfarbia pri 75. výročí oslobodenia Bratislavy a ukončenia 2. svetovej vojny. Či vzdajú úctu osloboditeľom?!

Ján Kašica, tajomník OblV SZPB, Zvolen: – Od roku 1989 sa vystriedalo v SR viacej vlád. Či už boli ľavicové, alebo pravicové, napriek tomu náš Zväz prežil a prežije aj túto vládu. Otázka stojí za akých finančných podmienok.

Preto bude veľmi záležať na našom vedení a jeho vzťahu k súčasnej vláde a postoja vlády k nám. Verím, že tak, ako počas SNP, tak aj v súčasnosti, sa budú vedieť dohodnúť všetky antifášistické sily.

Karol Uhrík, predseda ZO SZPB, Brusno: – Podľa môjho názoru to bude vzťah majúci len administratívnu povahu. Neurobia vôbec nič, aby ešte žijúcim priamym účastníkom protifašistického odboja spríjemnili ich posledné roky života.

Igor Matovič a jeho koalíční partneri nemajú záujem na rozvoji bohatej činnosti SZPB. Nebudú to však priznávať otvorene, lebo sa budú báť o svoju popularitu. Budú to robiť znižovaním politickej, spoločenskej a najmä ekonomickej podpory, vyhovárajúc sa na potrebu šetrenia v súvislosti s koronavírusom.

Karol Glamoš, predseda ZO SZPB, Trenčianske Teplice: – Doteraz bola všetkými povojnovými vládami prejavovaná priamym účastníkom protifašistického odboja náležitá úcta a vďaka a SZPB bol podporovaný vo svojej snahe zachovávať pravdivú históriu odboja na Slovensku navzdory snahám o jeho deformáciu.

Ani súčasná koalícia si nemôže dovoliť ignorovanie významu odbojových činností. Obávam sa však, že bude narušená názorová kontinuita – zamlčovanie ľavicových osobností, ktoré iniciovali a organizovali odboju, znižovanie významu podpory a pomoci zo strany Ruska, znižovanie významu prechodu povstalcov na partizánsky spôsob boja a pod.

Tibor Sako, člen ZO SZPB, Galanta: – Asi ťažko budú oslavy konca vojny, asi až keď sa vírus podarí poraziť. Musíme uznať, že treba najskôr nad vírusom vyhrať...!

Jaroslav Bulko, predseda OblV SZPB, Žiar nad Hronom: – Politické strany, ktoré vytvorili koalíciu a novú vládu, sa v priebehu volebnej kampane priamo k otázkam protifašistického odboja, k vzťahu voči odbojáróm a členom SZPB, nejakto nevyjadrovali. Ich úsilie spočívalo v tom, že bojovali proti strane kotlebovcov, ktorú označovali za fašistickú. Toto im slúži ku cti. Už menej som presvedčený, akú politiku budú mať voči protifašistickému odboju. Vláda sa venuje len otázkam zdravotnej ochrany obyvateľstva. Mám ale obavy, podľa vyjadrení keď boli ešte v opozícii, že boj proti fašizmu a účasť ZSSR vo vojne bola a je nimi podceňovaná a do popredia sa dostáva boj proti fašizmu, ktorý sa odohrával v západnej Európe. Predovšetkým musíme spoločnými silami nás členov SZPB a všetkých ľudí žijúcich na Slovensku prebudiť ich svedomie a historickú pamäť.

Názory respondentů sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

NATO je väčšie

Severoatlantická aliancia vo svojich radoch privítala Severné Macedónsko. V sídle aliancie v Bruseli slávnostne vztýčili jeho vlajku v pondelok 30. marca. NATO sa tak zaokrúhľilo na tridsiatke.

Prijatie Skopje do NATO museli ratifikovať všetky krajiny aliancie. Inštrument o vstupe Severné Macedónsko odovzdalo Spojeným štátom, ktoré sú depozitárom týchto dokumentů.

Krajina má približne dva milióny obyvateľů, okolo osemtisíc vojaků a jeho obranný rozpočet je asi jedno percento HDP.

Pravda.sk, 30. 3. 2020 (výňatok)

Ako súviselo oslobodenie L. Mikuláša s Ostravskou operáciou?

12. januára 1945 Červená armáda začala mohutnú ofenzívu na fronte širokom 1200 km. Od Baltického mora po Dunaj jej vojská postúpili takmer o 600 km na západ. Počas tejto ofenzívy sa väčšina 18. armády 4. ukrajinského frontu prebojovala na územie južného Poľska. Do údolia Váhu sa na prelome januára a februára 1945 prebojoval len 1. československý armádny zbor v ZSSR a 17. gardový strelecký zbor. Jeho hlavné sily však postupne odišli do južného Poľska, aby neskôr opäť prešli na Slovensko.

Červená armáda sa v týchto zimných dňoch prebila k novému, hlboko členenému obrannému pásmu nemeckých vojsk, ktorého hlavným zmyslom bolo čo najdlhšie udržať ostravský priemyselný komplex. Súčasťou obranného pásma bolo aj prehradenie Liptovskej kotliny východne od Liptovského Mikuláša.

Ostravská konglomerácia predstavovala viac ako tretinu zvýšeného priemyslového potenciálu Nemeckej ríše, ktorého udržanie v rukách nacistov malo strategický význam. Oblasť (dobovo Moravskej) Ostravy, Karvinej a Trstena patrila medzi centrá vojnovej výroby a bola hlavným zdrojom čierneho uhlia a výroby ocele. Navyše je Ostravsko priechodom k Moravskej bráne, ktorá predstavovala ľahký prienik na Moravu. Toho si bolo nemecké velenie plne vedomé.

Obranu významného priemyselného centra na Ostravsku tvorilo päť pásiem železobetónových a poľných opevnení s drôtenými a mínovými zátarasami v dĺžke až 50 km. Prvé pásmo viedlo pozdĺž rieky Olša od Karvinej cez Český Těšín, Jablunkov a ďalej pozdĺž rieky Kysuca cez Čadcu a Žilinu po Rajeckú Lesnú (vtedy Frývald – Trstena). Druhé pásmo južne od Ostravy pozdĺž rieky Ostravica cez Místek, Frýdlant nad Ostravicou a Staré Hamry k hrebeňom Javorníkov. Tretie obranné pásmo prebiehalo pozdĺž západného brehu rieky Odra. Od Opavy po Ostravu Nemci využili pás trvalých čs. opevnení.

Hlavný stan vrchného velenia, tzv. Stavka – najvyšší orgán strategického velenia sovietskych ozbrojených síl, v tom čase považoval za nutné v záujme zabezpečenia úspechu rozhodujúcej operácie na berlínskom smere najprv poraziť veľké nepriateľské skupiny v Československu, v západných regiónoch Maďarska a v Rakúsku. Splnenie tejto úlohy bolo pridelené jednotkám 4., 2. a 3. ukrajinského frontu, pričom prvé dva fronty mali počas útočných operácií Ostravskej a Bratislavsko-brnianskej prakticky dokončiť oslobodenie Československa.

Cieľom Ostravskej útočnej operácie (v ruskom origináli Moravsko-ostrovská útočná operácia) bolo v súčinnosti 4. UF s 1. a 2. UF zničiť vojská nemeckej skupiny armád Mitte (veliteľ poľný maršal Ferdinand Schörner), oslobodiť Ostravu a hlavnými silami postúpiť k Olomoucu. V prípade priaznivého vývoja situácie mal byť útok rozvíjaný smerom na

Pardubice a ďalej na Prahu. Rozbitie nemeckých vojsk na severe Moravy by zabránilo ich presunu na obranu Berlína a súčasne zmarilo plány nemeckého velenia na udržaní českého priestoru, tzv. Festung Böhmen und Mähren. Použitie tzv. Schörnerovej armády z Protektorátu Čechy a Morava cez Moravskú bránu na Ostravu a Krakov by totiž smerovalo do boku a tyla Červenej armády v Sliezsku a prípadný úspech by minimálne skomplikoval postup na hlavnom strategickom smere Varšava – Berlín. Naopak, ovládnutie Ostravska by umožnilo Červenej armáde s využitím Moravskej brány cestu na Moravu a narušilo by celý nemecký plán.

Na realizáciu cieľov stanovených 4. UF v priestore Sliezska bola vyčlenená 38. armáda a 1. gardová armáda. 18. armáda pod velením genpor. Antona Josifoviča Gastiloviča, do zostavy ktorej patrili aj 1. československý armádny zbor v ZSSR, dostala za úlohu viazať aktívnu bojovú činnosť nepriateľa na území Slovenska, ničiť ho a prenikať v smere na Kroměříž.

V druhej polovici januára 1945 jednotky pravého krídla 4. ukrajinského frontu dosiahli vzdialené prístupy k moravsko-ostrovskému priemyselnému regiónu. Na obranu tohto dôležitého priestoru Vrchné velenie Wehrmachtu (OKW) presunulo a posilnilo 1. tankovú armádu (predtým armádna skupina Heinrici) a vytvorili obrannú líniu na rieke Soľa a východne od mesta Žywiec, ktorá sa tiahla až k Liptovskému Mikulášu.

V priebehu januárovej a februárovej ofenzívy 1945 sily 4. ukrajinského frontu, prenasledujúc nepriateľa na fronte širokom 175 kilometrov, postúpili pravým krídlom o 225 km a čiastočne prekročili Wislu východne od Strumień, ľavým krídlom postúpili o 170 km a bojovali v oblasti Žywiec na západnom brehu rieky Czarny Dunajec a v údolí rieky Váh v priestore Liptovského Mikuláša. Tu bol v prvej polovici februára ďalší postup zastavený v dôsledku značných strát, únavy, nedostatku munície, pohonných hmôt a ďalšieho materiálu. Preto počnúc 18. februárom na dosiahnutej línii 4. ukrajinský front prešiel do obrany a jeho súčasť sa začali pripravovať na nové útočné operácie. Jednotky boli doplnené ľuďmi, bojovou technikou, municiou a ďalším materiálom. 18. armáda bola posilnená 1. československým armádnym zborom v ZSSR.

14. februára velenie 4. ukrajinského

ského frontu predložilo Hlavnému stanu vrchného velenia plán bojových akcií, ktorý bol 17. februára schválený. Plán predpokladal vykonať operáciu s cieľom zlepšiť východiskovú pozíciu a potom vyvinúť ofenzívu do hĺbky 450 km, dosiahnuť riekou Vltava a oslobodiť Prahu. V prvej etape operácie plánovali obsadenie moravsko-ostrovského priemyselného regiónu.

Hlavný úder na pravom krídle frontu mala viesť 38. armáda a 1. gardová armáda, ktoré mali prelomiť nepriateľskú obranu a rozvinúť ofenzívu v smere Olomouc – Praha. 18. armáda na ľavom krídle frontu mala viesť druhý úder v smere Ružomberok, Žilina, Czarny Dunajec – Žilina a ďalej na Kroměříž. Cieľom bolo zabrániť nepriateľovi v ústupe a presunutí vojsk na hlavný smer úderu 4. UF. V prípade ústupu nepriateľských síl z jeho obranných postavení prenasledovať ich až do úplného zničenia. Popri tom bolo treba zohľadniť zložité geografické podmienky. Početné horské prekážky a lesnatý terén dávali obrancovi výhody – nemecké jednotky mohli zorganizovať silnú obranu a brániť postup sovietskych a československých vojsk.

Jednotky, ktoré bojovali v priestore Žywiec – Liptovský Mikuláš, pred sebou mali tri línie vopred vybudovanej obrany. Prvé od Hladovky na Oravici po Liptovský Mikuláš, druhé od poľskej obce Sól (východne od Zwardoň) cez Oravskú Maguru k Dolnému Kubínu a Ružomberku a tretie od Čadce po Žilinu. Sústreďných tu bolo 8 divízií, dve bojové skupiny a niekoľko samostatných plukov a práporov armádnej skupiny Heinrici (reorganizovanej 22. marca 1945 do 1. tankovej armády skupiny armád Stred),

z toho 254. a 320. divízia bránili prístup k Ostrave na Liptove.

Nie je úlohou tohto článku rozoberať priebeh a výsledky Ostravskej operácie, ktorá prebiehala od 10. marca do 5. mája 1945. Pripomeňme si však jej súvislosť s bojmi pri Liptovskom Mikulášu, ako aj faktory, ktoré ovplyvnili ich charakter, priebeh a výsledky.

a prostriedky, dopĺňovanie, zásobovanie atď. Napriek tomu viazali značné sily nepriateľa, ktoré nemohli byť použité pri Ostrave.

■ Jednotky 17. gardového streleckého zboru (8. a 138. strelecká divízia, 159. pevnostná brigáda), ktoré bojovali na prístupoch k Liptovskému Mikulášu, boli odvelené práve do Poľska. V Liptove zostala len 24. strelecká divízia zo zálohy veliteľa armády, pridelená 1. čs. armádnemu zboru v ZSSR.

■ Predpokladaný úspech pri Liptovskom Mikulášu a rýchly postup na Moravu by významne podporil úsilie dobyť (Moravskú) Ostravu, kde boli zasadené 1. čs. samostatná tanková brigáda (v rámci 18. armády) a 1. čs. zmiešaná letecká divízia (v rámci 8. leteckej armády 4. UF).

■ Začiatkom marca jednotky 4. UF zaujímali postavenia na čiare východne Žory, Žywiec, Liptovský Mikuláš. Začiatku Ostravskej operácie predchádzali parciálne boje 18. armády. Niekoľkokrát opakovaný útok na mesto však nepriinesol očakávaný úspech.

■ Pôvodný plán Ostravskej operácie vedenej z Poľska východne od Ostravy rátal s rýchlym dobytím mesta 20. marca a do konca marca dosiahnutím Olomouca. Úporná nemecká obrana však operáciu predĺžila, keď ostravské priemyselné centrum bolo dobyté obchvatom cez Opavu namiesto priamym útokom. Preto sa používa tiež pomenovanie Ostravsko-opavská operácia.

■ Vojská 4. UF pod velením armádného generála Ivana Jefimoviča Petrova vstúpili do Ostravskej operácie 10. marca 1945. Ich postup však bol pomalý, nepriinesol očakávaný výsledok a útok bol 17. marca zastavený.

■ Útok vojsk 18. armády mal jednak pútať pozornosť a sily nepriateľa na vedľajší smer činnosti frontu, jednak po dosiahnutí priestoru Žiliny vytvoriť hrozbu pravému boku ostravského zoskupenia nepriateľa a pomôcť tak vedeniu útoku na smere hlavného úderu frontu.

■ Vzhľadom na hlboký prienik jednotiek 1. a 2. UF na západ, v tom čase Hlavný stan vrchného velenia vykonal zmeny pôvodného plánu a 26. marca 1945 boli vymenení veliteľ a náčelník štábu frontu. Nový veliteľ 4. UF arm. gen. Andrej Ivanovič Jeremenko sa rozhodol viesť hlavný úder zo západu od Opavy.

Hlavná časť obnovennej operácie začala 15. apríla 1945, teda v čase, kedy Liptovský Mikuláš bol už takmer dva týždne oslobodený. Vývoj situácie na juhu Poľska však prispel k tomu, že nemecké jednotky z obrannej línie pri Liptovskom Mikulášu boli nútené odísť, aby sa vyhli obkľúčeniu a zničeniu.

Po vynútenom odchode z Liptova a po porážke pri Ostrave Nemci viedli často tvrdé, avšak vždy už len ústupové boje. Oldřich Vaněk

Kytica 75 ruží k víťazstvu nad fašizmom

Tohtoročnú súťaž „Medzníky 2. svetovej vojny“ musíme preložiť na rok 2021, ale spoločné aktivity členov SZPB a našej mládeže pri príležitosti 75. výročia oslobodenia našej domoviny pokračujú.

Vážení členovia SZPB, učители, milá naša mládež, vytvoríme a zaplníme mapu Slovenska pamätnými miestami, pamätníkmi, ktoré nám pripomenú oslobodenie Slovenska, slávnych veliteľov a odvážnych vojakov a partizánov.

Čo nás čaká? Virtuálne „uvit“ kyticu 75 ruží pomocou odpovedí na otázky komisie pre prácu s učiteľmi, ženami a mládežou (pri ÚR SZPB), z odpovedí žiakov 2. stupňa ZŠ a tiež Klubov mladých priateľov SZPB.

Svoje odpovede, získané materiály, písomné postrehy a vlastnú umeleckú tvorbu (próza, poézia), aktuálne fotografie aj fotografie z čias 2. svetovej vojny a pod. posielajte na email: komisia@szpb.sk

Témy:

- Oslobodenie môjho domova a okolia.
- Môj pradedo bol vojak – partizán.
- Z rozprávania dedka, babky, uja.
- V našom meste sa narodil, žil, zomrel (významná protifašistická osobnosť. Napr. kpt. Nálepka...).
- Podľa vlastného výberu na tému 75. výročie oslobodenia.

Pohľad na základné kolo „Medzníkov...“ z apríla minulého roka v Trenčíne.

Fédération Internationale des Résistants (FIR) – Association Antifasciste 25 rokov Schengenskej dohody – žiadny dôvod na oslavu

Pred dvadsiatimi piatimi rokmi sa mnoho Európanov mohlo radosť zrušením hraničných kontrol v rámci Európy: 26. marca 1995 vstúpila do platnosti Schengenská dohoda siedmich štátov – Belgicko, Francúzsko, Nemecko, Luxembursko, Holandsko, Portugalsko a Španielsko. V nasledujúcich rokoch sa rozsah dohody rozšíril. Dnes zahŕňa všetky členské štáty EÚ a nečlenské krajiny EÚ, Island, Nórsko a Švajčiarsko. Teraz by mal byť možný nielen voľný pohyb tovaru a kapitálu v rámci EÚ, ale aj voľný pohyb osôb v Európe. Platí to aj pre občanov z „tretích krajín“. Ak krajina vydá vízum štátnemu príslušníkovi tretej krajiny, môže do 90 dní cestovať do iných schengenských krajín (ďalej len „schengenské vízum“).

Keďže boli tieto nariadenia pozitívne, 25 rokov ukázalo, že boli implementované iba v obmedzenej miere v záujme ľudí. Toto by sa malo vysvetliť v troch aspektoch.

Prvá kritika bola namierená proti porušovaniu ľudských práv zo strany polície – Schengen Informačný systém (SIS). Výkonný výbor má v schengenskom priestore de facto neobme-

dzenú policajnú moc. Francúzske organizácie pre ľudské práva kritizovali, že zvýšená bezpečnosť by bola na úkor slobôd občanov. V priebehu teroristickej hystérie boli tieto kritiky odsunuté nabok. **Tento systém dnes ešte stále spôsobuje politické represie voči kritikom globalizácie alebo antifašistom, ktorí napríklad chceli na základe zhromaždených údajov protestovať proti stretnutiu SS v Lotyšsku.**

Zrušenie vnútorných európskych hraničných kontrol bolo sprevádzané rozšírením opatrení. Napríklad Európa a Portugalsko boli nútené zaviesť vízovú povinnosť pre občanov zo štátov Maghrebu. Toto je viditeľné aj v ďalších obmedzeniach cezhraničnej prepravy so štátmi mimo schengenského priestoru. Najmä vytvorenie štruktúry agentúry FRONTEX v roku 2004 a ich použitie vo vzťahu k všetkým ľuďom-utečencom, ktorí utekajú z pochopiteľných dôvodov, ukazuje, že zásada konania spočíva v zatvorení vonkajších hraníc a neposkytovanie pomoci. „Nariadenie o vonkajších morských hraniciach“ z roku 2014 nedokázalo zabrániť akémukoľvek ute-

čeneckému hnutiu, ale v stredomorskom regióne spôsobilo mnoho stoviek úmrtí.

Napriek Schengenskej dohode bol voľný pohyb európskych občanov spochybnený.

Stojí za zmienku len výrok vtedajšieho francúzskeho prezidenta Sarkozyho, ktorý veril, že môže z krajiny vylúčiť rumunské rómске rodiny. Keď v roku 2015 tisíce ľudí na úteku prekročili hranice schengenského priestoru, na rakúsko-bavorskej hranici sa obnovili kontroly – a to je dodnes. Obnovenie bolo „z dôvodov migračnej a bezpečnostnej politiky, ktoré ešte nie sú v súčasnosti opodstatnené“. Francúzsko, Švédsko a Dánsko reagovali podobne – všetky obnovili hraničné priechody na prechodoch.

Reakcia európskych štátov a Európskej únie v súvislosti s korónovou krízou je zrejma, a má zaručiť voľný pohyb tovaru. Každý štát sleduje svoju vlastnú stratégiu vymedzenia vonkajšieho sveta. Nie sú náznaky toho, že by štáty Európskej únie konali solidárne.

Výbor FIR je preto znepokojený tým, že takými opatreniami sa spôsobí politická škoda európskej myšlienke a slobode pohybu ľudí v Európe.

Pomocné otázky KUŽaM:

- ✓ Názov mesta, obce, umiestniť aj na mape okresu, SR.
- ✓ Kedy bolo oslobodené tvoje mesto, obec – dátum.
- ✓ Ktorá armáda oslobodila moju obec, mesto, meno veliteľa, známeho vojaka.
- ✓ Pamätné miesta, pamätník oslobodenia – popíš, odfot.
- ✓ Priami účastníci v oslobodzovacom boji, aj v SNP.
- ✓ Osobnosti z miesta, okolia, ktoré sa zúčastnili protifašistického odboja, fotografie, fakty zo života týchto ľudí

Vyhodnotenie súťaže 30. 6. 2020

Vybrané materiály budú uverejnené v dvojtýždenníku Bojovník, na www.szpb.sk a na zväzovom facebooku.

Záverom bude na ÚR SZPB inštalovaná výstavka a najlepšie príspevky budú ocenené.

Milí žiaci,

veríme, že sa zapojíte do tejto aktivity SZPB, čím spoločne „uvijeme“ kyticu 75 ruží na pamiatku víťazstva nad fašizmom. a spoločne s víťazmi položíme kyticu k pamätníku SNP v B. Bystrici. Aj táto aktivita pomôže rozšíriť si vedomosti o našich dejinách. **Norbert Lacko, podpredseda ÚR SZPB**

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

Táto operácia Červenej armády a spojeneckých rumunských vojsk sa začala 25. 3. 1945 a ukončená bola 5. 5. 1945. Jej cieľom bolo oslobodiť Slovensko – obrovský priemyselný región, a získanie nástupných trás na Prahu.

Niektorí sa môžu domnievať, že sovietsky 2. UF mal výraznú prevahu v tankoch, no nie je to tak, povedal expert a uviedol, že sovietske zoskupenie malo 272 200 červenoarmejcov a 68 000 rumunských vojakov, 6 120 diel a mínometov kalibru 75 mm a viac, 240 tankov a samochodiek, 645 lietadiel.

Proti nim stálo nemecké zoskupenie v počte 200 tisíc osôb, ktorí disponovali 1 800 delami a mínometmi, 120 tankami a 150 lietadlami.

2. UF mal straty 79 596 ľudí, z toho 16 933 nenávratných. V jednom z bojov padol aj veliteľ 27. streleckého zboru genmjr. Jevgenij Aľochin. Straty rumunských a nemeckých vojsk sú neznáme.

Podľa ria.ru, 25. 3. 2020

■ Rýnska útočná operácia...

...bola najväčšou obkľučovacou operáciou, ktorú uskutočnili anglo-americké vojská na západnom fronte 2. sv. vojny, tvrdí expert Ruskej vojensko-historickej spoločnosti Denis Špol'janskij.

Prebiehala od 23. 3 do 4. 4. 1945 a jej cieľom bolo rozdrviť zoskupenie nemeckých vojsk v Porýnskej priemyselnej oblasti a ďalej postupovať k rieke Labe, a tam sa spojiť s Červenou armádou. Wehrmacht sa tým rozsekol na dve časti.

„Rýnska útočná operácia bola pre spojencov jednou z najúspešnejších na západnom fronte, bola jedinou, kedy sa im podarilo obkľúčiť veľké zoskupenie nemeckých vojsk, povedal Špol'janskij.

Podľa ria.ru, 23. 3. 2020

■ USA ocenili vklad Ruska pri víťazstve nad Japonskom

Mandžuská strategická útočná operácia Červenej armády, ktorá je na Západe známa ako „Augustová búrka“, bola smrteľným úderom pre Japonsko a ukončila 2. sv. vojnu. Západný výskum ju však často ignoruje. Píše o tom portál Warfare Historz Network.

Začiatkom boli udalosti v roku 1931, keď severovýchod Číny bol okupovaný vojskami Japonska. Japonskí lídri doslova nezbadali očividný problém. Na Čínu nazerali ako na bezbrannú provinciu so slabou armádou, ktorá sa im presne hodila na kolonizáciu. Lenže narušenie čínskej suverenity zatiahlo do scenára ďalšieho hráča – Sovietsky zväz.

Stalinova podozrievavosť sa nemohla neobrať proti Japoncom, príliš blízko prišli k hraniciam ZSSR, píše portál.

Spočiatku bola vojenská operácia proti Japonsku naplánovaná na 15. 8. 1945. Museli ju však presunúť kvôli bombardovaniu Hirošimy.

Presun vojsk na východ Stalin začal v marci 1945. Pluky boli vybrané tak, aby každý mohol uplatniť skúsenosti v zemepisných podmienkach Mandžuska. K augustu mal ZSSR do 80 divízií. Obrovská Kuantungská armáda mala výrazne menej deľostrelectva a letectva.

Len 2 minúty po polnoci 9. 8. 1945 sovietske vojská prekročili hranice Japonska. Útok bol efektívny a bleskový. 19. 8. 1945 generál Otozō Jamada súhlasil so zastavením paľby a kapituloval.

Autor článku pripomína obľudný zločin, ktorý sa podarilo odhaliť práve vďaka sovietskym vojskám. Ide o smutne známy „Oddieľ 731“, ktorý sa zaoberal pokusmi biologických zbraní na ľuďoch, hlavne na čínskych vojnových zajatcoch. **Podľa rg.ru, 3. 3. 2020**

■ „Z jednej hrôzy do druhej,“...

...hovori sa v liste nemeckého vojaka Wehrmachtu, ktorý sa našiel pri ruskom meste Tver.

V dedinke Emmaus Tverskej oblasti sa na povale starého domu našiel list nemeckého vojaka, ktorý bol napísaný v septembri 1943, uvádza časopis „Tverlajf“. Vyhľadávač dokumentov Sergej Bauer uviedol, že ide o osobný list, ktorý bol pravdepodobne určený manželke píšuceho vojaka. „Časy sú čoraz úžasnejšie. Ideme z jednej hrôzy do druhej. Dnes napoludnie som dostal správu o dnešnom útoku. Mimo chodom, žiadne podrobnosti. Dozvedel som sa len koľko techniky a čas,“ hovorí sa v liste. Usudzujúc podľa textu nemeckí vojaci nepochybovali o víťazstve nad ZSSR. „Od konečného víťazstva sme, bezpochyby, nie ďaleko,“ napísal vojak.

Podľa ria.ru, 17. 1. 2020

Odvaha je odolnosť voči strachu, ovládnutie strachu – nie absencia strachu. Mark Twain

Aj Košice majú Klub mladých priateľov SZPB

Oblasťná organizácia SZPB Košice, ZO SZPB Čaňa a ZO SZPB Čaňa mládež nadviazali spoluprácu (aj v rámci klubu mladých) s OZ Čaňanske otužilci.

Pokračujeme tým vo svojej filozofii umením a športom proti extrémizmu, fašizmu a xenofóbii. V roku 2019 sme usporiadali šnúru podujatí umením proti extrémizmu. Tento rok sme plánovali kráčať športom k mieru.

Ďalšia spolupráca je v rámci vzdelania s knižnicou Davu – prednášky, besedy a čítanie pre malých aj veľkých, spolupráca s DAV DVA.

Predsedom Klubu mladých priateľov SZPB v Košiciach sa stal David Diczházy.

Monika Gergelová, predsedníčka ObV SZPB

Klub mladých priateľov SZPB v Starej Ľubovni

Otázku zriadenia klubov mladých sme s funkcionárskym aktívom rozoberali pred prípravou hodnotiacich schôdzí. Malo to význam, nakoľko mládež sa začala zaujímať o túto činnosť. Najväčší záujem bol o výtvornú a hudobnú činnosť, ale aj o turistiku a vedomostné súťaže.

Jakubanský Klub mladých priateľov SZPB má zatiaľ iba troch členov, no už sa aktivizuje. Zháňa básne a pesničky s vojnovou tematikou a s tým, čo už má, sa prezentuje na našich podujatiach. V tomto roku vystúpili pri pomníku padlých pri príležitosti 75. výročia oslobodenia obce Jakubany a na slávnostnom posedení k MDŽ.

Pre úplnosť informácie treba dodať, že z dôvodu COVID 19 zatiaľ nebola podpísaná dohoda, čo sa malo udiť na slávnostnej akadémii organizovanej pri príležitosti osláv 75. výročia oslobodenia našej vlasti.

Anna Melicherová, predsedníčka KUZaM pri ObV SZPB v Starej Ľubovni

Využili sme, napríklad, že predsedníčka ZO SZPB v Jakubanech staroľubovnianskeho okresu je zároveň vedúcou folklórneho súboru Kečera. Navyše mladý člen súboru Jozef Orechovský taktiež prejavil záujem pracovať s neplnoletou mládežou a tak sa stal inštruktorom klubu.

Dvoch mladých z klubu so svojim vedúcim sme privítali aj na posedení pri príležitosti MDŽ. A spoločne sme si zaspievali.

Dňa 3. apríla 2020 naša ZO SZPB zorganizovala kladenie vencov v Stupave. Pri kultúrnom dome položili veniec primátor Peter Novosedlák s viceprimátorom Róbertom Kazarkom a za ZO SZPB Drahomíra Kazarková a Anna Holíčová s vnučkou. Vence položili aj zástupcovia Červeného kríža a Klubu dôchodcov v Stupave.

Následne naši členovia išli ešte individuálne položiť veniec k pamätníku na ruských vojakov, ktorí padli pri oslobodzovaní Stupavy v časti Obora. Ostatní členovia SZPB sa podujatia kvôli zdravotným opatreniam nezúčastnili, no D. Kazarková prečítala do mestského rozhlasu príhovor k oslobodeniu mesta Stupava.

Ján Holíč, predseda zo SZPB

Trnavčania sa poďakovali svojim osloboditeľom

Dňa 1. apríla sa v Trnave uskutočnila vzhľadom na situáciu len tichá pietna spomienka a položenie vencov k Pamätníku osloboditeľov pri príležitosti 75. výročia oslobodenia nášho mesta.

Veniec položili predseda oblasťného výboru SZPB Jozef Petrás, oblasťná tajomníčka Terézia Prokopová, predseda trnavskej základnej organizácie SZPB Milan Horniček a predseda petičného výboru za zachovanie Pamätníka na pôvodnom mieste Jozef Práznovský s manželkou.

Pred nami položili vence primátor Trnavy Peter Bročka s delegáciou mesta a zástupca predsedu Trnavského samosprávneho kraja Marek Neštický s delegáciou.

Atmosféru pri príležitosti MDŽ v ZO SZPB v Hornej Mičinej umocnil tanečný pár zo Španielska.

Jana Borgulová

V Pezinku položili kvety vďaka osloboditeľom predseda ZO SZPB Ivan Máčovský (vpravo) s Petrom Wittgrüberom, ktorého by členská základňa rada presvedčila, aby prevzal funkciu tajomníka ZO SZPB tejto veľmi agilnej organizácie.

Snímka Zuzana Wittgrüberová

Aj tento rok sme si 2. apríla pripomenuli oslobodenie obce Bernolákovo. Úprimnú vďaka osloboditeľom vyjadrili členky našej ZO SZPB položením vencu i kytičky karafiátov k pamätnej doske.

Karol Brunovský

V Slovenskom Grobe vyjadrili vďaka osloboditeľom členovia ZO SZPB Pezinok Miroslav Kráľovič s manželkou Emiliou.

ZO SZPB Pezinok

S ružami do príbytkov

Vedenie ZO SZPB v Kráľovskom Chlmci nezaбудlo ani tento rok na svoje členky a milé

blahoželania im pri príležitosti MDŽ odovzdávali spolu s ružami priamo v ich príbytkoch.

Návštevu vykonal predseda Július Ragán s poradníčkou Annou Arendášovou.

JR

Slovensko oslobodzovali vojaci troch spojeneckých armád

Oslobodenie Slovenska bolo výsledkom spoločného boja sovietskych, československých a rumunských vojakov.

Pred trištvrte storočím, na začiatku mája 1945, došlo k posledným bojom pri oslobodzovaní Slovenska. Stalo sa tak 3. mája 1945, keď vojská sovietskej 18. armády gen. A. I. Gastiloviča z priestorov západne od obcí Klokočov, Korňa a Makov prinútili nepriateľské jednotky ustúpiť na Moravu.

Vďaka tomu, že v posledných rokoch došlo k sprístupneniu veľkého množstva archívnych dokumentov z Ruského štátneho vojenského archívu v Moskve, môžeme dnes uviesť, že obec Klokočov a jej okolie oslobodzovali jednotky 24. streleckej divízie. Bola to divízia, ktorá počas vojny prešla bojmi v bitke pri Stalingrade, pri oslobodzovaní okupovaných území Sovietskeho zväzu a južných oblastí Poľska, bojovala vo Východokarpatskej, Východoslovenskej, Západokarpatskej, Ostravskej a Pražskej operácii. Oblasť okolo Korne a Makova oslobodzovala 138. strelecká divízia, ktorá prešla rovnakou bojovou cestou ako 24. strelecká divízia, spolu s 8. streleckou divíziou. Prechodom jednotiek uvedených divízií na územie Moravy sa tak po 238 dňoch skončili boje prebiehajúce od začiatku Karpatko-duklianskej operácie (8. 9. 1944) s cieľom oslobodiť územie Slovenska.

Najväčšia táraha bojov spočívala na Červenej armáde

Prvé vojská Červenej armády, ktoré rozvinuli bojovú činnosť na území našej republiky, patrili do zostavy vojsk 4. ukrajinského frontu, ktorý spolu s 38. armádou 1. ukrajinského frontu uskutočňoval Východokarpatskú operáciu (8. 9.–28. 10. 1944). Stalo sa tak 20. septembra 1944, keď v priestore severovýchodne od Medzilaboriec slovenské hranice prekročili jednotky 242. horskej streleckej divízie a 129. gardovej horskej streleckej divízie 3. horského zboru 1. gardovej armády. Na druhý deň, 21. septembra, jednotky 128. gardovej horskej streleckej divízie oslobodili prvú slovenskú obec – Kalinov. Boli to prvé dva dni z celkových 226 dní bojov sovietskych vojsk na území Slovenska, počas ktorých sa v rôznych časových obdobiach zúčastňovali vojská troch sovietskych frontov (1., 4. a 2. ukrajinský) a v ich zostavách

celkom sedem vševojskových armád (38., 1. gardová, 18., 7. gardová, 27., 40. a 53.), jedna tanková armáda (6. gardová), tri letecké armády (2., 8. a 5.), jedna jazdecko-mechanizovaná skupina (1. gardová), Dunajská vojenská flotila, ako aj početné frontové zväzky a útvary. S postupným narastaním počtu armád zapojených do bojov na území Slovenska narastal aj počet sovietskych vojakov, ktorí sa ich zúčastňovali. Zatiaľ čo na začiatku Karpatko-duklianskej operácie ich bolo vyše 150 000, tak v apríli 1945 (v Bratislavsko-brnianskej a časti Ostravskej operácie) to už bolo vyše 400 000. Životy, ktoré vojaci Červenej armády obetovali pri oslobodzovaní slovenských dedín a miest, nám dnes pripomínajú vojenské cintoríny vo Svidníku, v Michalovciach, Humennom, Trebišove, Košiciach, Žiline, vo Zvolene, v Štúrove a Bratislave. Podľa údajov Ministerstva obrany RF na území Slovenska zahynulo v bojoch, zomrelo na následky zranení a bolo pochovaných celkom 63 517 vojakov Sovietskeho zväzu.

Jednotky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR bojovali na Slovensku 210 dní

6. októbra 1944 v priestore Duklianskeho priesmyku, v zostave vojsk 38. armády 1. ukrajinského frontu, definitívne vstúpili na územie Slovenska jednotky 1. čs. armádneho zboru. Do konca Karpatko-duklianskej operácie (8. 9.–28. 10. 1944) potom postúpili k severnému okraju Nižného Komárniku a ku Korejovciam. Po ďalších bojoch v priestore Obšaru a okolitých výšin južne od Duklianskeho priesmyku v priebehu Východoslovenskej operácie (20. 11.–15. 12. 1944) postúpili v zostave vojsk 1. gardovej armády k rieke Ondave. Po jej dosiahnutí prešli do obrany v pásme, ktoré na začiatku januára 1942 prebiehalo od Breznice až po poľskú obec Ciechania.

Príslušníci 1. čs. samostatnej brigády počas presunu cez Javorníky.

Ofenzívnu činnosť obnovili v polovici januára 1945 zapojením sa do Západokarpatskej operácie (12. 1.–28. 2. 1945) postupom na Bardejov a Zborov. Potom boli presunuté do priestoru západne od Prešova a od 22. januára v zostave 18. armády postupovali cez Branisko na Levoču, Kežmarok a po južných úbočiach Vysokých Tatier. Po oslobodení Važca prenasledovali nepriateľské jednotky v smere na Východnú a Liptovský Hrádok. Na konci januára narazili na vopred vybudované obranné postavenie nepriateľských vojsk severovýchodne a východne od Liptovského Mikuláša. Prekonať nemeckú obranu v tomto priestore a definitívne oslobodiť Liptovský Mikuláš sa im v súčinnosti so sovietskou 24. streleckou divíziou podarilo až 4. apríla. V tom čase už prebiehala Ostravská operácia 4. ukrajinského frontu (10. 3.–5. 5. 1945), súčasťou ktorej boli aj boje časti síl 18. armády na severozápadnom Slovensku. Výrazným spôsobom sa na nich podieľali taktiež jednotky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR nielen v priestore Liptovského Mikuláša, ale aj pri prekonávaní obrany nemeckých a maďarských jednotiek v priestore horských masívov Veľkej Fatry, Malej Fatry a pri oslobodzovaní Žiliny.

Bojová činnosť 1. čs. armádneho zboru v ZSSR na Slovensku vyvrcholila 2. mája 1945, keď jeho jednotky prešli cez Javorníky v smere na Veľké Karlovice a Nový Hrozenkov. V tom čase v nich pôsilo takmer 49 500 osôb. Ťažké boje v hornej severnej časti Slovenska od Dukly po Javorníky mali za následok značné nenávratné straty. Svedčia o tom vojenské cintoríny na Dukle, v Liptovskom Mikuláši a Martine-Priekope, na ktorých je pochovaných 2035 vojakov a dôstojníkov zboru.

Slovensko oslobodzovali aj rumunskí vojaci

Rumunské vojská bojovali na území Slovenska od začiatku druhej polovice decembra 1944. Prvým rumunským útvarom, ktorý zasiahol do bojov pri oslobodzovaní Slovenska, sa stal 90. peší pluk, keď 18. decembra vstúpil do

obce Buzica, nachádzajúcej sa juhozápadne od Veľkej Idy, dnes patriacej do okresu Košice okolie. Tento pluk bol súčasťou 4. rumunskej armády, pôsobiacej v podriadenosti velenia sovietskej 40. armády. Ďalšie zoskupenie rumunských vojsk prekročilo hranice Slovenska v priestore južne od Lučenca, na čiare Trenč a Kalonda, 26. decembra 1944. Boli nim zväzky rumunského 4. armádneho zboru rumunskej 1. armády, ktorý bol v tom čase podriadený veliteľstvu sovietskej 27. armády. V polovici januára 1945 sa k rumunskej 1. armáde vrátil jej 7. armádny zbor, dovtedy

Rumunskí vojaci v oslobodenej Banskej Bystrici.

bojujúci pri Budapešti, a kompletná rumunská 1. armáda prešla 25. januára do podriadenosti sovietskej 53. armády. V priestore medzi Lučencom a Levicami bola od 1. januára do 20. marca 1945 zasadená aj samostatná rumunská 1. dobrovoľnícka divízia Tudora Vladimirescu. Okrem toho do Komárňanskej operácie (6. 1.–2. 2. 1945) vojsk 7. gardovej armády a 6. gardovej tankovej armády bol do bojov zasadený rumunský samostatný tankový pluk, ktorý v zostave sovietskej 27. gardovej tankovej brigády neskôr bojoval aj v Bratislavsko-brnianskej operácii. Bojová činnosť pozemných vojsk sovietskej a rumunskej armády popri sovietskych leteckých zväzkoch podporoval aj rumunský letecký zbor.

Od konca prvej polovice januára 1945 sa rumunské pešie a jazdecké zväzky pôsobiace v zostavách vlastných armád alebo sovietskych streleckých zborov, zúčastnili bojov v Západokarpatskej operácii. V jej priebehu hlav-

né sily rumunskej 4. armády útočili v smere na Rožňavu a Plešivec, k Tisovcu a Revúcej a ďalej k Breznu a hornému toku Hrona. Rumunská 1. armáda po oslobodení Lučenca útočila smerom na Pliešovce a Zvolen, potom počas februára bojovala v pohorí Javorie a od začiatku marca postupovala k strednému toku Hrona. Potom v priebehu Stredoslovenskej operácie (10. 3.–30. 3. 1945) divízie rumunskej 4. armády bojovali spoločne s vojskami 40. armády pri oslobodzovaní Banskej Bystrice a jej okolia. Rumunská 1. armáda 20. marca v pásme medzi Zvolenom a Žiarom nad Hronom dosiahla riekou Hron, ktorú jej vojská spolu so zväzkami 53. armády prekročili 25. marca. Od tohto dňa sa všetky rumunské vojská pôsobiace v zostave 2. ukrajinského frontu zúčastňovali na bojoch prebiehajúcich v rámci Bratislavsko-brnianskej operácie (25. 3.–5. 5. 1945). 4. armáda pôsobila na smere od Bánoviec do priestoru južne od Trenčína a časť jej síl, ktorá bola zasadená na pravom krídle so-

vietskej 40. armády, bojovala v horskom teréne Veľkej a Malej Fatry. Následne táto armáda postupovala do priestoru Dubnice nad Váhom a ďalej cez Javorníky smerom na moravské Vizovice. Rumunská 1. armáda útočila spoločne s vojskami 53. armády smerom na Novú Baňu a Bošany, Topoľčany a Hornú Stredú, Čachtice a potom ďalej na Uherický Brod.

Bojová činnosť rumunských vojsk na území Slovenska trvala celkom 137 dní. Počet ich príslušníkov zasadených do jednotlivých útočných operácií (vrátane príslušníkov tylových útvarov a jednotiek) sa pohyboval v rozpätí od 87 000 do takmer 97 500 osôb. Veľkosť nenávratných strát rumunskej armády v bojoch na Slovensku nám pripomínajú jej vojenské cintoríny vo Zvolene, Starej Turej a Trenčianskej Tepeli, s celkovým počtom 10 562 pochovaných vojakov.

PhDr. Jozef Bystrický, CSC.,
Vojenský historický ústav

Ilustrácie: Vojenský historický archív Bratislava

Presun sovietskej delostreleckej jednotky cez oslobodenú Bratislavu.

Ruský historik o význame sovietsko-fínskej vojny

Historik Ruskej vojensko-historickej spoločnosti Alexej Plotnikov uvádza, že na sovietsko-fínsku vojnu sa nezaslúžene zabúda, aj keď sovietske víťazstvo v nej nedovolilo Nemcom obsadiť Leningrad a pomohlo ich poraziť vo Veľkej vlasteneckej vojne.

Sovietsko-fínsku vojnu od 30. 11. 1939 do 13. 3. 1940 ukončil podpis sovietsko-fínskej mierovej zmluvy.

Pre Sovietov mala táto vojna nesmierny vojensko-strategický význam, pretože sa stala zárukou budúcej úspešnej obrany Leningradu.

„Počnúc rokom 1938 sovietska vláda neraz navrhovala Fínsku posun hranice pri Leningrade, výmenou za nepomerne rozsiahlejšie územie (severnejšie, asi trojnásobok – pozn. Bojovník), no stále bola Helsinkami odmietaná. Vo Fínsku chápali, že toto robí vojnu prakticky nevyhnutnou,“ tvrdí Plotnikov.

„Fínsko pritom vôbec nebolo 'nevinnou obeťou'. Na vojnu so ZSSR sa pripravovalo už pred ním, dúfajúc, že si pripojí Karéliu a Ingermanlandiu (územie Leningradskej oblasti),“ vyhlasuje historik a spresňuje, že na jeseň v roku 1939 fínska príprava dostáva konkrétny a otvorený charakter. V krajine sa začína mobilizácia a vojská sú uvedené do bojovej pohotovosti (12. 10. 1939 sa uskutočnila všeobecná mobilizácia a evakuácia asi 150 tisíc civilistov z veľkých miest a pohraničných obcí).

„Ku koncu novembra 1939 Fínsko sústredilo na hraniciach so ZSSR 15 pechotných divízií a sedem špeciálnych brigád. Celkový počet ľudí, zapojených do vojny, dosiahol na fínskej strane od 500 do 600 tisíc ľudí,“ tvrdí Plotnikov a dodáva, že na druhej strane proti

nim stálo zoskupenie sovietskych vojsk pozostávajúce z 18 streleckých divízií, tankového zboru, 16 samostatných delostreleckých plukov a 644 lietadiel, čo bolo do milióna ľudí.

„Celkový pomer síl na Karelskej úžine bol na strane sovietskych síl: v streleckých práporoch 2,5-násobný, v delostrelectve 3,5-násobný, v letectve 4-násobný a v tankoch takmer absolútny,“ informuje Plotnikov. Zimná vojna mala značné straty na oboch stranách, na sovietskej 2,5–3-krát vyššie.

Po výše trojmesačných bojoch sovietske vojská prerazili Mannerheimovu opevnenú líniu a v marci sa dostali na západné pobrežie Vyborgského zálivu a obsadili mesto Vyborg (dnes je súčasťou RF – pozn. Bojovník).

Toto sovietske víťazstvo umožnilo posunúť severozápadnú hranicu od Leningradu o takmer 160 km. Dovtedy prebiehala len 35 km od mesta.

Stálo to za to?

„Ak by v júni 1941 Nemci a Fíni spustili útok od pôvodných hraníc, udržanie Leningradu by nebolo možné,“ presvedčený je Plotnikov.

Podľa výsledkov tejto vojny Fínsko stratilo okolo 40 tisíc km² územia, čo je asi 10 % jeho predvojnového územia. Do zostavy ZSSR sa dostala Karelská úžina s mestami Vyborg a Sortavala, niekoľko ostrovov vo Fínskom zálive, úsek

fínskeho územia s mestom Kuoyarvi a časť polostrovov Rybačij a Srednij. ZSSR získal do prenájmu aj časť polostrova Hanko.

Podľa ria.ru, 28. 3. 2020, ilustrácia wikipedia.org

Bojovník čitateľom odporúča čítať tento článok so zapojením kritického myslenia. Osobitne v tom, že do októbrovej revolúcie v cárskom Rusku bolo Fínsko jeho súčasťou a tak úprava vzájomnej hranice po odčlenení Fínska nebola príliš jednoznačná.

Hranica s Fínskom po Moskovskom mieri.

Pre T-34 boli nemecké tanky ľahkou korisťou

„Po tom, ako Hitler prepadol ZSSR, čakalo jeho vojská smrteľné prekvapenie. Stalin mal k dispozícii vyše tisíc tankov T-34. Na moment prepadu prekonávali všetky nemecké tanky. Lenže Stalin túto svoju zázračnú zbraň nesprávne používal,“ nazdáva sa novinár nemeckého listu Stern Gernot Kramper.

„V porovnaní s ruským tankom nemecké tanky typu Pz.I, II, III boli len hračkami,“ poznamenáva. „T-34 bol, jednoznačne, najmodernejším projektom tanku svojich čias. Tank o hmotnosti 30 ton mal šikmý čelný pancier o hrúbke 70 mm. (...) Standardný nemecký protitankový kanón 37 mm ho nedokázal poškodiť. (...) Samotný T-34 bol vybavený 76,2 mm kanónom. (...) Veľká sila motora, veľká hmotnosť len 30 ton a osobitne široké pásy zabezpečovali pohyblivosť a priechodnosť terénom.“

„Napriek tomu T-34 nedokázal zastaviť nemecký útok v roku 1941. Nemeckí velitelia a mužstvo mali viac skúseností a boli lepšie pripravení, ako Rusi,“ hovorí Kramper. „Existujúce tanky boli ruským vedením nesprávne využívané. Mnohým jednotkám bolo zakázané ustupovať a Nemci ich obchádzali. Tým rozpoznali pozície, v ktorých

museli tanky T-34 zostávať, tie potom bombardovala Luftwaffe a rozstrelovalo delostrelectvo.“

„Skutočným tajomstvom T-34 bola jeho jednoduchá a hrubá konštrukcia. Umožňovala vyrábať tanky v obrovských množstvách narychlo preškolenými pracovníkmi. Nemeckí konštruktéri to nikdy nepochopili. (...) V tom čase, ako boli ruské zbrane jednoducho pásovo vyrábané, na nemecké tanky sa nazeralo ako na majstrovské diela ručnej práce, ktoré sa dali vyrábať len v obmedzených množstvách s kvalifikovaným personálom,“ podtrhuje novinár.

„Lenže T-34 mal aj slabiny. Rádioaparáturu mali väčšinou len veliteľské tanky. (...) S nemeckými ekvivalentmi sa nemohla porovnávať ani zameriavacia optika. Priorita masovej výroby nad kvalitou sa odrazila na tom, že mnohé T-34 boli poruchové. (...) No a hlavným nedostatkom bolo zlúčenie funkcie

veliteľa tanku a zameriavača, čo bolo počas boja mimoriadne ťažko zvládnuteľné.“

„Nemeckí velitelia požadovali nové stroje, ktoré by boli lepšie ako T-34. (...) Neskoršie nemecké tanky boli mohutnejšie. Lenže veľká hmotnosť spôsobila, že nikdy sa nedokázali vyrovnáť T-34 v pohyblivosti,“ uvádza sa v článku.

To, čo nemeckí konštruktéri nevedeli skopirovať, nebolo spôsobené len ich pýchou, predpokladá Kramper. Lebo ani v T-34 nebolo všetko „hrubé a neotesané“. Ruský tank mal jednu významnú osobitosť. „Kým Nemci používali karburátorové motory na benzín, T-34 mal 12-cylindrový diesellový motor. Ruský motor bol okrem toho až nezvyčajne ľahký.“

Bolo to preto, lebo „zaostalý“ ZSSR používal hliníkové zliatiny. Nemci toľko hliníka nemali a tak nemohli zopakovať túto metódu.

Zdokonalená verzia starej konštrukcie z roku 1939 sa používa aj v súčasných tankoch, napríklad v ruskom T-90,“ dodáva na záver Kramper.

Podľa Stern zo septembra 2018

Viete, že...?

...budúci maršal ZSSR Pavel S. Rybalko v apríli 1938 v rozpuku poľsko-litovskej pohraničnej krízy posielal do Moskvy maršalovi Klimentovi J. Vorošilovovi správy o poľských požiadavkách získať nejaké kolónie?

Hlásenie, ktoré sa nachádza v Ruskom štátnom vojenskom archíve hovorí, že „koloniálno-námorná liga, na čele ktorej sú generáli Kwasiński a Sonskowski, vyhlásila koloniálny týždeň. Po celej krajine sú mítingy a manifestácie s požiadavkami kolónií pre Poľsko. Pokiaľ pred šiestimi mesiacmi táto liga požadovala kolónie na presťahovanie Židov, tak dnes už žiada vlastné kolónie s vlastnými surovinami. Všade, v divadlách, kinách, cirkusoch a na mítingoch sa hovorí o požiadavkách kolónií so surovinami. Liga zbiera príspevky na výstavbu námorného loďstva, tak vojenského, ako aj obchodného. Vynášajú sa rezolúcie k vláde s požiadavkou nájsť kolónie,“ uvádza Rybalko.

No a to je už iný rozmer nárokov Poliakov, ako Tešínska, lúpežou získaná pôda od roztrhaného Československa! Žiaľ, v Poľsku sa teraz tvária, že si na to nepamätajú. „Vo Varšave hodnotia toto svoje obdobie ako „romantické“, hoci po hitlerovskom Nemecku bolo práve Poľsko hlavným agresorom vo východnej Európe,“ uvádza dnes ruská tlač.

...Soviati spočiatku nazývali nemecký tank PzKpfw VI „Tiger“ „Slonom“? A že to bolo kvôli vyobrazeniu slona na jeho pancieri?

Sovietov spočiatku privádzal do rozpakov, lebo T-34 mu nedokázal preraziť čelný pancier ani zo vzdialenosti 200 metrov. Zastaviť ho dokázali len neobratné ťažké delá. Lenže iba na cvičisku, pričom v reálnom boji sa aj ich šance kvôli slabej pohyblivosti znižovali.

Počas zasadnutia u Stalina maršal delostrelectva Nikolaj N. Voronov povedal: „Nemáme delá, ktoré by boli schopné úspešne bojovať s týmito tankami.“

Na Kurskom oblúku Rusi použili proti „Tigrom“ nielen trofejné nemecké kanóny, novú kumulatívnu muníciu, ale aj nové kumulatívne bomby, existenciu ktorých Stalin nariadil držať v tajnosti do čias rozpútania Operácie Citadela.

...Slovensko bolo jediným slovanským štátom, ktorý sa v septembri 1939 podieľal na protipolskom ťažení?

Íšlo o vyčlenené jednotky slovenskej poľnej armády (krycí názov Bernolák) z 1. divízie (Jánošík), z 2. divízie (Škultéty), z 3. divízie (Rázus) a Rýchlej skupiny (Kalinčiak), podriadené 14. nemeckej armáde, v súčinnosti s vlastným letectvom a protiletadlovým delostrelectvom, ktoré sa zúčastnili poľného ťažení proti Poľsku v septembri 1939 za prinavrátanie Javoriny, Suchej Hory a ďalších odtrhnutých častí Spiša a Oravy.

Slovensko začalo bez vyhlásenia vojny ťaženie proti Poľsku. Na poľské územie už k 1. 9. prenikla 1. divízia (veliteľ generál II. triedy Anton Pulašník) vo všeobecnej smere Spišská Belá – Nowy Targ. K postupu slovenských jednotiek na poľské územie pritom došlo bez oficiálneho vypovedania vojny (na čo bol potrebný súhlas Snemu SR).

Od 2. 9. divízia postupovala smerom na Ochotnicu – Tymbark po Zalesie, kde 5. 9. vytvorila hlbokú členenú obranu. Väčší bojový stret zaznamenala až 4. 9. 1939. Tak to v knihe „Slovenská armáda proti vojne...“ uvádza historik Igor Baka.

...americkí vojaci na svojich prípadných základniach na našom území by nespádali pod zákony SR?

Pre Slovákov by to nebola žiadna novinka, nakoľko rovnaký štátut súdneho (ne)stíhania mali aj príslušníci nemeckého Wehrmachtu (a ďalší občania nemeckej ríše, ak spáchali trestný čin) v tzv. ochrannom pásme, zmluva o ktorom bola s 3. ríšou podpísaná 12. 8. 1939.

A. Mikundová a – r –

- **Banská Bystrica – Fončorda, gen. I. Gibalu:** Mária Gajdošová 75 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Viola Bartánusová 80 a Lýdia Miklová 75 rokov.
- **Banská Bystrica – Rudlová:** Elena Čiefová 80 a Ján Cibrin 65 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Ing. Anna Slivková 75 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Gabriela Baloghová 90, Mária Kiepselová a Zdenka Rusková 75 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP, Jána Rýsa:** Božena Paulovičová 90 rokov.
- **Belá – Dulice:** Mgr. Blažena Valocká 80 rokov.
- **Bratislava 3:** Eliška Ďurkechová 80 rokov.
- **Bratislava 7:** Juraj Krahulec 98 a Beáta Bergerová 45 rokov.
- **Bratislava 24:** Ing. Karol Kuna 92 rokov.
- **Bratislava 29:** Mária Kornokovičová 89 a Rozália Čierna 84 rokov.

- **Bratislava 37:** Katarína Egriová 75 rokov.
- **Brezno:** Margita Bukovinová 90, Blanka Kacliková 75 a Elena Medved'ová 70 rokov.
- **Cinobaňa:** Anna Hanová a Mária Gombalová 82 a Ján Benčo 60 rokov.
- **Čaňa:** Bartolomej Varga 83, Štefan Kozma 86, Marta Neckárová 75 a Katarína Svatanová 50 rokov.
- **Čierny Balog:** Anna Kvietková 91, Mária Giertlová 90, Štefan Vozár 82 a Jozef Turňa 70 rokov.
- **Čierny Potok, arm. gen. Ludvíka Svobodu:** Mária Ostrihoňová 75 rokov.
- **Čirč:** Michal Varchola 82 rokov.
- **Dobšiná:** Viera Ogurčáková 60 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Božena Racká 87, Anna Kalinová 83 a Marta Masárová 75 rokov.
- **Dolný Kubín:** Ján Katerňák 95, Jaroslav Rišian a Žofia Luptáková 83 a Dušan Zvara 82 rokov.

- **Hostie:** Marta Kocianová a Michal Godina 70 rokov.
- **Jakubany:** Zuzana Krivonáková 88 a Jozef Stempa 70 rokov.
- **Kamienka:** Michal Billík 60 rokov.
- **Košice – Juh:** Michal Záhorčák 88, PaedDr. Ivan Pavlov 55 a Mgr. Gabriela Timková 50 rokov.
- **Košice – Sever:** Mária Kardošincová 82 rokov.
- **Košice – Stred:** Alojz Haring 95 a Libuška Gajdošová 81 rokov.
- **Košické Olšany:** Malvína Imriščáková 70 rokov.
- **Ladice:** Helena Pekárová 100 rokov.
- **Lehota pod Vtáčnikom:** Eva Šestáková 70 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Ján Iľanovský 98, Elena Golanová 89, Mária Polláková 87, Mária Chrapčiaková 86, Šarlota Janeková 84 a Ing. Emerich Mareček 75 rokov.
- **Málinec:** Iveta Findrová 40 rokov.

- **Medzibrod:** Blanka Majcherová 70 rokov.
- **Medzilaborce:** Peter Hrinčák 85 a PhDr. Vladimír Kokuľa 60 rokov.
- **Nitra – Horné mesto:** MVDr. Ján Černek 90 rokov.
- **Nižné Ružbachy:** Jaroslav Matava 60 rokov.
- **Očová:** Pavel Dorot 81 a Ján Debnár 80 rokov.
- **Považská Bystrica:** Kristína Gajdošová 80 rokov.
- **Radvaň nad Laborcom:** Radovan Kudlač 40 rokov.
- **Rimavská Sobota J. Bolfíka:** Blanka Sabová 65 a Mgr. Erik Fela 50 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Mária Nociarová 65 a Miroslav Zelezník 55 rokov.
- **Sečovce 1:** Katarína Kasardová 70 rokov.
- **Slovenské Nové Mesto:** Štefan Hovanec 85 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Ján Pribiš 70 a Marta Melkovičová 60 rokov.
- **Šarišské Jastrabie:** Juraj Rešetar 70 rokov.

- **Topoľčany 1:** Monika Paľušová 88 rokov.
- **Trebišov časť Milhostov:** Juraj Juhaščík 65 rokov.
- **Trenčianske Teplice:** Veronika Kmeťová 92, JUDr. Štefan Kajaba 81 a Vladimír Bednárík 60 rokov.
- **Turany:** Jozef Liskaj 70 rokov.
- **Uderiná:** Denisa Koklesová 30 rokov.
- **Veľký Lipník:** Jana Čarnotová 55 rokov.
- **Vidiná:** Ing. Ján Macko 65 rokov.
- **Vráble:** Václav Němec 75 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Oľga Pavlíková 82 a Mária Gútoová 75 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Oľga Vívodová 90, Alexandra Kúšiková 82, Hedviga Repiská 70 a Jarmila Vodnáková 65 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Smútočný oznam

Dňa 13. marca 2020 sme sa navždy rozlúčili s 84-ročným Miroslavom Nemčekom, ktorý bol dlhoročným členom ZO SZPB Hlohovec.

Dlhé roky bol podpredsedom ZO SZPB Hlohovec, členom HDK pri Oblastnom výbore SZPB Trnava a prispievateľom článkov do dvojtýždenníka Bojovník.

Česť jeho pamiatke!

Vladimír Kanský, predseda ZO SZPB Hlohovec

Zomrela Eva Krížiková

Protifašistická verejnosť si ju najviac pamätá z filmu Kapitán Dabač.

Zomrel posledný osloboditeľ Paríža

Obetou koronavírusu sa stal 99-ročný rytier Radu Čestnej légie Rafael Gómez Nieto, ktorý bol posledným žijúcim vojakom legendárnej 9. roty, ktorá v auguste 1944 vošla do nacistami okupovaného Paríža. Informáciu priniesli španielske noviny Vanguardia.

Počas občianskej vojny v Španielsku bojoval na strane republikánov, potom utiekol do Alžírsku a nastúpil do vojenského zboru. 9. rotu 2. obrneného oddielu tvorili takmer úplne republikánski Španieli.

Na normandskú pláž Utah bol vysadený 4. 8. 1944 a o tri týždne jeho jednotka vošla do Paríža. On na obrnenom transportéri, ktorý mal názov „Guernica“. 5. 5. 1945 útočil na Hitlerovu alpskú rezidenciu „Orlie hniezdo“.

FIR s hlbokým zármutkom oznamuje...

...všetkým členom a antifašistickej verejnosti, že vo veku nedožitých 98 rokov 30. marca zomrel národný hrdina Grécka, symbol gréckeho národného odporu, Manolis Glezos.

FIR spoločne s členskými organizáciami federácie vyjadruje úprimnú sústrasť smútiacej rodine, spolubojovníkom a gréckemu antifašistickému hnutiu. (V roku 1941 spolu so študentom Apostolosom Santasom strhol nacistickú zástavu s hákovým krížom z Akropoly – pozn. Bojovník.)

Česť jeho večnej pamiatke.

Ulrich Schneider, generálny tajomník FIR

Jubilant, ktorý sa stretol s mjr. Kozlovom

17. apríla sa dožije 92 rokov skromný a nenápadný hrdina Artúr Soboňa, ktorý bol cez vojnu spojkou medzi partizánskymi oddielmi brigády Rákosi Vasila Michajloviča Kozlova.

Zažil odtrhnutie južného Slovenska a jeho pričlenenie k Maďarsku, vypuknutie 2. sv. vojny, SNP i ilegálnu činnosť svojho otca. V dome sa im schádzali cudzí ľudia, o ktorých Artúr a jeho súrodenci nesmeli hovoriť, poznali ich len podľa krstného mena.

Artúra Soboňu do ilegálnej činnosti zapojil otec. Ako 16-ročného ho poveroval odovzdávaním správ cez hranice, učil ho ako sa vyhnúť hraničiarom na strážnych vežiach, nylašovcom na koňoch... Ak mal

správu napísanú na papieri, mal ju pred prípadným zatknutím zjesť. Pri jednom odovzdávaní správy bol predstavený aj veliteľovi partizánskej brigády mjr. V. M. Kozlovovi.

O bývalej partizánskej spojke A. Soboňovi sa dá veľa rozprávať. Viac priestoru mu venujeme v Ročenke odbojárov 2021.

Do ďalších rokov života mu želáme pevné zdravie, radosť z detí a vnúčať a pekné chvíle medzi nami odbojármi!

Jozef Pupala

90-ročné jubileum účastníčky SNP

Margita Galová dostala k svojmu jubileu pozdravný list z Ústrednej rady SZPB a Zlatú plaketu ZO SZPB Zlatá Baňa – Sekčov.

V marci sa ho dožila priama účastníčka SNP Margita Galová, rodáčka z obce Zlatá Baňa. Pri vypálení ich obce bola ranená črepinami z granátu, ktorý do pivnice, kde sa ukrývala spolu s rodinou, hodil nemecký vojak. Dnes je členkou ZO SZPB Zlatá Baňa – Sekčov

Pri príležitosti 90-tin ju navštívil predseda základnej organizácie Pavol Pulík-Hreha, ktorý je tiež rodákom zo Zlatej Bane. Spolu so synom jej zablagoževali v mene výboru ZO SZPB a popriali jej všetko najlepšie, hlavne pevné zdravie, silu a šťastie.

Pri návšteve nám pani M. Galová porozprávala svoje zážitky a spomienky na 2. sv. vojnu.

Veľmi si vážime, že v našej organizácii máme ešte priamych účastníkov SNP.

Pavol Pulík-Hreha ml.

Nová kniha o 1. čs. lyžiarskom prápore

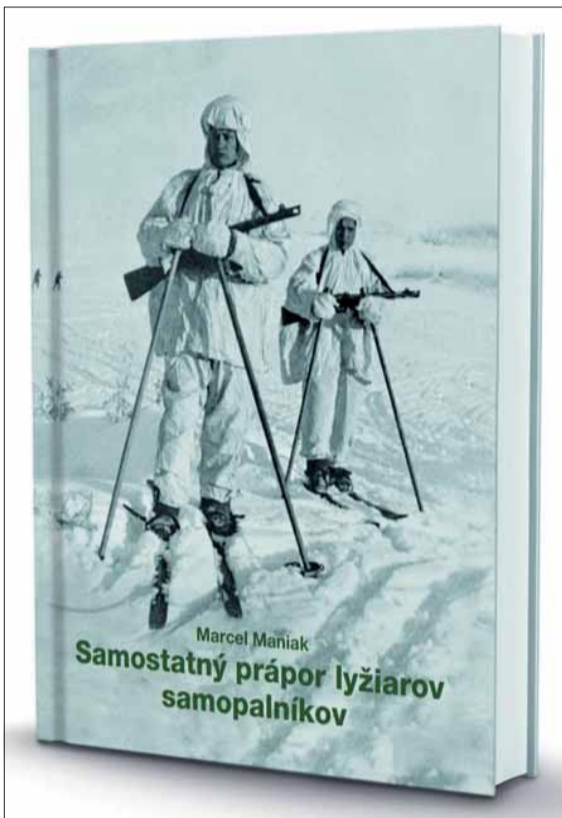
V týchto dňoch uzrela svetlo sveta najnovšia publikácia Marcela Maniaka s názvom **Samostatný prápor lyžiarov samopalníkov**.

Vznikla pri príležitosti 75. výročia vzniku tejto prvej špeciálnej jednotky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR a zároveň k blížiacemu sa 75. výročiu oslobodenia Slovenska a ukončenia 2. svetovej vojny v Európe. V publikácii je opísaný vznik a bojová cesta lyžiarskeho práporu.

Samostatný prápor lyžiarov samopalníkov vznikol vo februári 1945 na Štrbskom Plese, kde mal svoje výcvikové stredisko. Následne sa zúčastnil ťažkých bojov pri Liptovskom Sv. Mikuláši, vo Veľkej a Malej Fatre a oslobodzovania Moravy. V publikácii nájdete informácie o veliteľoch práporu, zoznam príslušníkov práporu, zoznam strát, opis jednotlivých bojov, spomienky príslušníkov, životné osudy niektorých príslušníkov a mnoho ďalších nových informácií.

Okrem toho sa v publikácii nachádzajú aj poznatky o ďalších špeciálnych jednotkách 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. Mnohé z nich vznikli alebo pôsobili v podtatranskom regióne. Či to bola Rota zvláštnych úloh, skupiny hĺbkového prieskumu, 2. čs. samostatná paradesančná brigáda, úderné prápory alebo zvláštny oddiel. Nechýbajú zaujímavé fotografie, mapky a dokumenty.

Marcel Maniak

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

So sídlom Štúrova 14/8, 811 02 Bratislava – Staré Mesto

Právna forma: Občianske združenie

IČO: 00177431

Vyzývame svojich členov, priateľov a sympatizantov, aby využili možnosť poukázania 2-percentného podielu zaplatenej dane z príjmov a poskytli tak podporu pre našu činnosť v roku 2020.

SZPB bol na tento účel zaregistrovaný dňa 4. 12. 2019 v zozname prijímateľov 2 % dane v Notárskom centrálnom registri (www.notar.sk) pod sp. zn. NCRIs49695/2019. Aktuálne tlačivo už s údajmi SZPB je možné stiahnuť zo stránky www.szpb.sk

Tlačivo po vyplnení je potrebné podať na daňovom úrade podľa miesta trvalého bydliska spolu s potvrdením o príjme, ktoré vystaví zamestnávateľ v prípade, ak ste zamestnancom do 30. 4. 2020. Ak ste podnikateľom, podávate vyhlásenie k 2 % dani priamo v daňovom priznaní do termínu podania daňového priznania na daňový úrad podľa miesta sídla firmy.

Za Vaš príspevok a prejavenu dôveru vopred ďakujeme.

Ústredná rada SZPB

Kontakt: e-mail: ekonomka@szpb.sk

telefón: 02/38104942, 0911 151512 www.szpb.sk

O 75 sviečkach – 2. časť

(Dokončenie zo str. 1)

ZSSR so svojimi 27,8 miliónmi obetí ich mal najviac ako druhý.

Klamstvo rovno do očí vystrelil RTVS, keď 2. marca 2020 vyhlásil, že: „Washington daroval svojim spojencom materiálnu a finančnú pomoc v hodnote 50 mld. dolárov, čo je v prepočte na dnešné peniaze približne 680 miliárd.“

O darovaní tu nemôže byť ani reči!!! Sovietsky zväz si všetko musel od USA kúpiť v rámci programu Lend Lease. Tak, ako aj Čechoslováci, ktorí si od V. Británie museli kúpiť všetko. Bývalý minister zahraničia Bohuš Chňoupek konštatoval, že zaplatiť sme si museli aj „šnúrky do topánok“.

13. 3. 2020: „Posledná nemecká ofenzíva v 2. sv. vojne“. Prečo tu nebola spomenutá Červená armáda ktorá odpútať nemecké tankové divízie z ardenského smeru? Uskutočnila sa predsa na žiadosť Churchilla! Stalin mu vyhovel a Visliansko-odrianskú operáciu odštartoval už 12. 1. namiesto 20. 1. 1945. Hitler tam bol nútený stiahnuť z ardenského smeru podstatnú časť svojich tankov.

Žeby „historici“ RTVS o tejto podstatnej okolnosti nevedeli???

14. 3. 2020: „Za obe Slovenského štátu“. V podstate sa tu nehovorilo o obetiach Slovenského štátu, pretože ten existoval iba do júla 1939. Potom tu bola Slovenská republika. V tomto chybuje väčšina slovenských novinárov!

Chybné bol uvedený aj údaj o počte padlých červenoarmejcov. Na Slovensku padlo nie „60 tisíc príslušníkov Červenej armády“, ale 63 517.

19. 3. 2020: „Spomienka na obe zbabelých popráv“.

Miroslav Ondráš z Trenčína to videl takto: „Už som si povedal, že v reláciách 75 sviečok nebudem „hľadať“ blchy“ na použitých videoklipech. Buď väčšinu z nich vyberá diletant, alebo flink. Vo „verejnoprávnej TV“ by nemali byť vysielané nezmysly. Budú to predsa dokumenty aj pre budúcnosť a čerpať budú z nich mnohí ďalší ľudia. Preto by nemali byť slová re-

lácie podložené takými obrazmi, ako bol klip z filmu „Štyridsaťštyri“ aj s fotografiou z popravy 44 vojakov popravených v Kragujevac v roku 1918. To je teda sila! Veď o masakre za mestom z 21. 10. 1941 existuje dostatok iných a kvalitných podkladov.“

25. marca 2020: O oslobodení B. Bystrice.

Televízny komentár hneď na začiatku „zaklamal“, že „v boji padlo okolo 16-tisíc vojakov“. Našťastie to dal na konci príspevku do poriadku historik Juraj Lepiš, ktorý uviedol, že ide o „padlých, ranených alebo chorých“.

27. marca 2020: O „konečnom riešení židovskej otázky“.

Okrem toho, že redakčný komentár bol miestami prikrýty obrázkami, ktoré s touto témou nesúviseli (čo bolo pri spote o rómskom holokauste dňa 28. 3. ešte výraznejšie), zaznel tu aj údaj o 7 miliónoch zlikvidovaných Židov. Bolo by dobré, keby nám RTVS tento počet zdôvodnila.

V príspevku „Krvavá história Osvienčimu“ 29. marca 2020 zazneli prišerné vety proti SNP. Komentár RTVS v súvislosti s odsunom Židov zo Slovenska uviedol, že „druhá vlna deportácií zo Slovenska sa začala po vypuknutí SNP v roku 1944. V tom čase vznikol aj nacistický koncentračný tábor v Sereďi“.

30. marca 2020: O piatich bombardovaniach Nitry.

Okrem toho posledného sa divák nič nedozvedel o predchádzajúcich štyroch a už vôbec nie o tom, kto Nitru a kedy bombardoval.

3. apríla 2020: O Gustávovi Husákovi a jeho úlohe v SNP.

Redaktorka tu chcela rozvinúť myšlienku o Vianočnej dohode z decembra 1943 a vyslovila absolútnu hlúposť, že „...za nekomunistický odboj podpísali dohodu...“ „...neskôr pribudli ďalšie podpisy...“

RTVS síce zapaluje sviečky, ale vôbec nerozumie daným časom. **Podpísať** niečo také by znamenalo sám sebe vystaviť ortieľ smrti!

V. Mikunda, 3. časť v budúcom čísle

Pri príležitosti 75. výročia oslobodenia obce Močenok v okrese Šaľa vydal Klub filatelistov 52-46 Močenok, spolu s obcou Močenok z vdaky sovietskym osloboditeľom, príležitostnú poštovú pečiatku a lístok.

PPP je umiestnená na stránke SP a. s., POFIS Bratislava.

Jozef Kútňny

Nové dokumenty o oslobodzovaní Bratislavy

(Dokončenie zo str. 1)

meste. Dokumenty o nich dostal náčelník Hlavnej politickej správy Robotnícko-roľníckej Červenej armády v apríli 1945.

Bratislavu oslobodili vojská 2. UF 4. 4. 1945. Hlavný úder uskutočnili krídla 53. a 7. gardovej armády s podporou 1. gardovej jazdecko-mechanizovanej skupiny, Dunajskej riečnej flotily a 5. vzdušnej armády. Sovietski vojaci pri oslobodzovaní Bratislavy prejavili nesmierne hrdinstvo, dôkazom čoho sú spomínané dokumenty o vyznamenávaní.

Dňa 4. apríla 1945 Moskva salutovala vojskám 2. UF, ktoré oslobodili Bratislavu, 20-timi salvami z 224 diel. Útvary a zväzky, ktoré sa pri oslobodení hlavného mesta SR najviac vyznamenali, dostali právo používať označenie „bratislavský“.

Ako Bratislava víta osloboditeľov? „Obyvateľstvo vidí v Červenej

armáde osloboditeľ a od nemecko-fašistického a maďarského zotročenia. Mnohí Slováci vyjadrujú pocity vd'ačnosti našim vojakom, príbuznosť slovenského a ruského jazyka umožňuje vojakom a miestnym obyvateľom zhovárať sa,“ hovorí sa v archívnom dokumente.

Z dokumentov tiež vyplýva, že slovenské obyvateľstvo bolo v rokoch maďarskej okupácie násilne maďarizované, Maďari ich obmedzovali nielen národnostne, ale aj materiálne.

Aké boli názory pamätníkov?

Z telegramu z 10. apríla 1945 pre náčelníka HPS RRČA o stave v Bratislave sa hovorí, že vládný delegát ČSR na oslobodenom území František Nemeček podtrhol, že „vít'azstvá, dosiahnuté v tejto vojne, hrdinstvá Červenej armády, jej obe, prevyšujú všetko, čo urobili dovedna všetky ostatné štáty antihitlerovskej koalície“.

Podľa ria.ru, 3. 4. 2020

Kto sa nechce ospravedlňovať?

Spisovateľka a expertka v astrológii Christina Schönwaldová pomenovala znamenia zverokruhu, ktoré sa neradi ospravedlňujú, uvádza Your Tango.

„Tí, ktorí si myslia, že ospravedlnenie ich urobí slabými, myslia sa. Hrdosť je síce dobrá vlastnosť, ak sa však stáva prvoradou, začne brániť vášmu osobnému rastu a negatívne vplyva na vzťahy,“ hovorí spisovateľka.

Osobitne ťažko sa vraj ospravedlňujú Býky, lebo si ctia svoju silu. Vo väčšine prípadov sú presvedčení, že nie oni nám, ale my im sa musíme ospravedlňovať.

Ludia, ktorí sa narodili v znamení Vodnára sú tiež príliš hrdí, aby si priznávali chyby a ešte o tom aj hovorili. V takom momente sa cítia ako „druhá kategó-

ria“, čo sa im, pochopiteľne, nepáči. Preto dávajú prednosť úniku zo situácie, kým emócie nevychladnú a kým každý nebude pripravený na praktický rozhovor. Lenže ani vtedy netreba očakávať, že sa ospravedlnia.

Skorpióny sa neospravedlňujú, pretože sú veľmi citliví a zraniteľní. Neželajú si, aby ktokoľvek využil ich otvorenosť a potom na nich zaútočil. Ľudia tohto znamenia majú vždy naporúdzí spôsoby,

aby sa vyhli obvineniam. Spravidla všetko zorganizujú tak, že oni nič, oni muzikanti, ktorí neurobili nič zlé. Že vinný je aj niekto iný.

Keď sa ospravedlňujú Ryby, okamžite si o sebe myslia, že sú zlé a hrozné. Čiže nie, žeby sa nechceli ospravedlniť. Len sa nevedia vcítiť do takejto bezbrannej obrany – zostať bokom a dúfať, že všetko sa vyrieši samé. Že nikto pri tom neutrpí a oni už vôbec nie.

Panny majú premrštené požiadavky. Preto si ťažko dokážu uznať chyby, nehovoriac, že by mali požiadať o odpustenie. Myslia si, že by im to prinieslo bolesť, alebo boli by úplne odmietnutí. - r -

Niečo pre zábudlivých seniorov

Vedecky podložená informácia...

Už ste niekedy prišli do miestnosti za určitým účelom a okamžite ste zabudli prečo ste tam vošli?

Vyzerá to tak, že za to môžu – dvere!

Lebo, keď sa vrátíte späť, väčšinou sa rozepamätáte na to, čo ste chceli...

Psychológovia Univerzity Notre Dame (prestížna katolícka univerzita v štáte Indiana pri South Bendu, USA) objavili, že keď prejdeme dvermi

z jednej miestnosti do druhej vyvolá to v našej hlave proces, ktorý sa nazýva „ohraničenie udalostí“.

Ten oddelí od seba dve skupiny myšlienok. Naš mozog uloží myšlienky, ktoré sme mali v jednej miestnosti a pripraví nepopísanú stránku pre myšlienky v novom prostredí.

Veríme, že sa aj vám po tejto informácii ulavi. Príčinou našej zábudlivosti sú predsa dvere...

ZRNKÁ HUMORU

Ráno ju manžel rozčúľil

– Aby som sa mu pomstila, v kuchyni som vyliala pohár vody pred umývačku.

Potom som ho zavolala a povedala mu, že sa asi pokazila umývačka.

Takmer do polnoci hľadal chybu. Samozrejme, ju nenašiel...

Bláznivý citát:

Tridsať stupňov pri mori a 30 stupňov v ro-
bote, sú neskutočne rozdielne teploty.

* * *

Inzerát ideálnej ženy:

Varím chutne, hovorím málo a hlava ma
nebolí.

SHAKESPEARE: ...NA KTOROM KAŽDÝ HRÁ SVOJU ÚLOHU (dokončenie v tajničke)

pomôcky: AMORTI, KI- SIM, LOUT, ATREK, AIK	osobné zámeno	kde	operácia	zotrel	pomôcky: IDEO, ANAS, DURAK, OMAHA	utekajú	MPZ Rumunská	správa cez mobil		kanál, po nemecky	urobil živým	preto, po anglicky	zvukové zhody vo veršoch
ochutnaj					chumáč trávy					vlákno z ko- kosového orecha			
1. časť tajničky					kurie oko					diel			
tímený, po francúzsky							posúvam						
	umiest- nenie v priestore	nezlepaj								bratislavská kaviareň			
		odmietni								kočujúci zá- bav, podnik			
predložka			blaboc							51 rímskymi číslami		sídlo v USA	podávajú žalobu
			nenáročná hra v karty							drvia na prach			
oddelenie (skr.)					firma vyrába- júca tašky						klamstvo		
					ihličnatý strom						doslovný preklad		
mamlas, po anglicky					rieka v Iráne							ECV Malaciek	
					ženské meno							infekčná choroba	
podoprie						ocigánil							
						osobné zámeno							
2. časť tajničky													
športový klub v Štokhol- me				Mohame- dov radca						okraj			

Správne vylúštenie tajničky z č.6 znie: **Bohatstvo stále so sebou.**
Knihu posielame **Jánovi Tomášovi z Košíc.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

HISTORICKÝ KALENDÁR

14. apríl 1945 – Letci 1. čs. zmiešanej leteckej divízie v ZSSR sú po prvý raz nasadení do boja. Bojový rozkaz znel: 18 lietadiel v skupinách po 9 – vedúci prvej skupiny mjr. F. Fajtl a vedúci druhej skupiny kpt. L. Koza – budú sprevádzať dve skupiny lietadiel Il-2 3. čs. bojového leteckého pluku (bitevníky) na bombardovanie v priestore Olzy.

Bojovní letci zaútočili pod ochranou osemnástich stíhačov LA-5FN v dvoch skupinách pätnástimi lietadlami Il-2 na batérie poľného delostrelectva a zhromaždisko tankov pri dedine Olza. Ich úlohou bolo zničenie štábu nemeckej tankovej brigády. Každý Il-2 mal 400 kg leteckých bômb, 4 raketové strely a plný palebný priemer streliva pre palubné zbrane.

15. apríl 1939 – Göring v tento deň na porade s Mussolinim a Cianom: „Silné vyzbrojenie Československa ukazuje, aké nebezpečné mohlo byť za všetkých okolností aj po Mníchove.“

15. apríl 1945 – Ustupujúce nemecké vojská zničili strečnianske tunely a mosty.

15. apríl 1945 – Čs. tankisti sa ako prví naši vojaci prebojovali pri Sudiciach na územie Česka. Česká armáda tento deň neoslavuje, hoci ho pripomína tamojší pamätník z roku 1980. V júni 2013 sa do uznesenia 9. zjazdu ČSBS dostala požiadavka „v súčinnosti s MO ČR zaradiť medzi Pamätne dni rezortu MO ČR 15. apríl 1945. V tento deň došlo na začiatku 3. etapy Ostravsko-opavskej operácie k prvému prielomu čs. tankistov na území českých krajov pri Sudiciach, najťažšom boji na českom území v závere 2. sv. vojny.“

15. apríl 1945 – V Tornali je odhalený prvý „povojnový“ pamätník v ČSR, venovaný svojim osloboditeľom.

15. apríl 1947 – Senát národného súdu vyniesol v Bratislave rozsudok smrti nad prezidentom J. Tisom a ministrom F. Ďurčanským.

16. apríl 1944 – 1. čs. samostatný stíhači letecký pluk v ZSSR sa stal súčasťou 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

17. apríl 1943 – Britská vláda dáva súhlas na vytvorenie čs. tankovej brigády na území Anglicka.

17. apríl 1944 – Jednotka v Jefremove dostáva názov – 2. čs. samostatná paradesantná brigáda v ZSSR.

17. apríl 1945 – 1. čs. armádny zbor v ZSSR začína bojovať o Malú Fatru. Boje trvali do 26. 4. 1945.

17. apríl 2016 – V bývalom koncentračnom tábore vo Flossenburgu bola inštalovaná pamätná doska štyrom zavraždeným slovenským generálom v marci 1945.

18. apríl 1939 – Vládne nariadenie č. 63 o vymedzení pojmu Žid.

18. apríl 1943 – Výnos prezídia Najvyššieho soviету ZSSR o vyznamenaní čs. vojakov a dôstojníkov za vzorné plnenie bojových úloh.

18. apríl 1948 – Vyšlo prvé číslo Bojovníka, ako orgánu ústredia odbojových zväzov.

18. apríl 1966 – Film Obchod na korze Elmara Klosa a Jána Kadára v hlavnej úlohe s Jozefom Krónerom získal Oskara.

19. apríl 1945 – Prestavitelia 2. slovenskej technickej divízie v Taliansku rokovali o prechode k partizánom. Prešlo 270 vojakov a dôstojníkov.

20. apríl 1941 – Vyšla vyhláška o zrušení kočovníckych listov a odstránení cigánskych osád od ciest.

20. apríl 1944 – Londýnska vláda sa uzniesla: „Stav brannej pohotovosti štátu, vyhlásený... 23. septembra 1938... trvá bez prerušenia.“ Týmto relatívne nenápadným rozhodnutím získala generálska klika právny podklad na vojenské ovládanie budúceho oslobodeného územia.

22. apríl 1944 – Záverečné cvičenie 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR. Do tohto dňa jej príslušníci vykonali 13 559 zoskokov z balónov a lietadiel.

22. apríl 1946 – V Bratislave sa koná mohutná demonstrácia partizánov proti klérofašistickej reakcii v slovenskom verejnom živote.

23. apríl 1944 – 2. samostatná paradesantná brigáda v ZSSR, vytvorená hlavne zo Slovákov, ktorí prebehli na stranu Červenej armády pri Melitopole, dostáva bojovú zástavu a jej príslušníci skládajú vojenskú prísahu.

23. apríl 1945 – Príslušníkov 1. čs. partizánskej brigády v Juhoslávii začlenili do pravidelnej Juhoslovanskej ľudovej armády.

24. apríl 1938 – Zjazd Sudetonemeckej strany v K. Varoch vyhlasuje tzv. Karlovarský program. Henlein kládne 8 požadaviek, ktoré nemali byť splnené. „Musíme požadovať vždy toľko, aby sme nijako nemohli byť uspokojení,“ dohodli sa krátko predtým A. Hitler s K. Henleinom.

25. apríl 1944 – Slovenskí Židia Rudolf Vrba a Alfred Wetzler dorazili po úteku z koncentračného tábora Osvecim-Brezinka po trojtýždňovom putovaní do Žiliny.